

Zpráva

o stavu romské menšiny v kraji za rok

2024

Krajský úřad:	Zlínský kraj
Sídlo:	Tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín
Projednáno:	Rada Zlínského kraje, dne 28.04.2025

Úvodní informace krajského koordinátora ke zpracování Zprávy:

Krajský koordinátor postupoval při vypracování Zprávy v souladu s instrukcemi Úřadu vlády ČR a rozeslal závaznou osnovu pro vypracování Zprávy o stavu romské menšiny v kraji za rok 2024 na všech 13 ORP v kraji, Krajskému ředitelství Policie Zlínského kraje a neziskovým organizacím působícím na území Zlínského kraje. Osnova Zprávy byla rovněž zaslána k vyplnění Odborům krajského úřadu (Odbor školství, mládeže a sportu, Odbor sociálních věcí a Odbor kultury a památkové péče). Oslovené subjekty včetně neziskových organizací Diakonie ČCE Vsetín a Charita Holešov podklady pro vypracování Zprávy o stavu romské menšiny v kraji poskytly. Sdělení k jednotlivým otázkám byl ze strany ORP posuzován velmi individuálně, z tohoto důvodu jsou uvedeny v odpovědích jenom ty ORP, které se prostřednictvím romských poradců k dané otázce adekvátně vyjádřily. Stejně tak je tomu tak i v případě vyjádření neziskových organizací.

Základní informace o situaci romské menšiny v kraji

1. Do tabulek č. 1–2 vyplňte prosím požadované informace vztahující se k základním údajům o romské menšině a obcích s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). U tabulky č. 1 uveďte prosím údaje na základě Vašich kvalifikovaných odhadů.

Tabulka 1 Odhad počtu Romů v obcích s rozšířenou působností v kraji v roce 2024 a z toho odhad podílu sociálně vyloučených Romů

název ORP	kvalifikovaný odhad počtu Romů	kvalifikovaný odhad POČTU sociálně vyloučených Romů	kvalifikovaný odhad POČTU sociálně vyloučených romských žen
Bystřice pod Hostýnem	30	0	0
Holešov	177	111	59
Kroměříž	650	325	160
Luhačovice	14	0	0
Otrokovice	45	0	0
Rožnov pod Radhoštěm	113	5	1
Uherské Hradiště	406	151	53
Uherský Brod	213	18	4
Valašské Klobouky	77	44	14
Valašské Meziříčí	450	247	190
Vizovice	25	0	1
Vsetín	720	575	280
Zlín	300	1	1
celkem	3220	1477	763

Vyjádření krajského koordinátora: Na základě kvalifikovaných odhadů se oproti poslednímu sledovanému období (Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok 2023) celkový počet Romů žijících ve Zlínském kraji výrazně nezměnil. K mírnému nárůstu počtu Romů došlo v ORP Vsetín, který je způsoben vyšším počtem narozených dětí v r. 2024 a příchodem partnerů z jiných měst. U kvalifikovaného počtu sociálně vyloučených Romů nedošlo k vůči minulému sledovanému období rovněž k žádným výrazným změnám. Ve Zlínském kraji evidujeme z celkového počtu Romů cca 46 % sociálně vyloučených.

Tabulka 2 SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny, ve všech obcích v kraji

	Počet	Podíl na celkovém počtu obcí v kraji
Počet všech obcí v kraji (včetně ORP)	307	100 %
Počet obcí v kraji (viz řádek 1), na jejichž území se vyskytují SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny	7	2 %

2. Aktualizujte prosím seznam SVL¹ v kraji, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny. Požadované údaje prosím vyplňte do přílohy č. 1 k této osnově, kterou tvoří seznam obcí, které byly v minulosti označeny jako takové, v jejichž správní působnosti se SVL vyskytují. V příloze č. 1 prosím aktualizujte sloupec C. Počet SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny a sloupec D. Počet obyvatel v SVL a sloupec E, do kterého prosím uveďte kvalifikovaný počet Romů žijících v daných SVL. **Zároveň prosím doplňte obce, které v dokumentu chybí a na jejichž území se SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny, vyskytují** (včetně dalších údajů), **a to nejlépe v souladu se žádostí na výkon sociální práce (pokud je to možné) nebo na základě Vašeho subjektivního hlediska.** Zároveň také označte prosím obce, ve kterých došlo v roce 2024 ke snížení počtu SVL a uveďte, jak k této situaci došlo.

Diakonie ČCE Vsetín:

Sociálně vyloučené lokality:

Poschla č.p. 2082 a č.p. 2083 (cca 200 Romů) 2 domy v každém domě je 18 bytů ve velikosti 1+1 a 2+1 celkem 36 bytů.

Jiráskova č.p. 409 (cca 100 Romů) 14 bytů ve velikosti 2+1 a dva byty ve velikosti 3+1.

Bydlení majority s minoritou – další lokality:

Jiráskova č.p. 1126, Pod Pecníkem, Sušilova, Rokytnice, Tyršova č.p. 1271 a č.p. 1272.

Vyjiždění krajského koordinátora: Jak je uvedeno v příloze Zprávy (tabulka SVL) na území Zlínského kraje se sociálně vyloučené lokality nacházejí na území sedmi obcí, a to v Holešově, Kroměříži, Kunovicích, Starém Městě, Uherském Brodě, Valašském Meziříčí a Vsetíně. Počet SVL na území Zlínského kraje se oproti údajům ro roku 2023 nezměnil.

3. Uveďte prosím, jaké byly v roce 2024 realizovány nebo publikovány dokumenty, které mohou nebo mají vztah k integraci romské menšiny nebo romské menšině obecně žijící na území kraje. Jedná se zejména o strategické a koncepční dokumenty, výzkumy (studie, analýzy, statistické přehledy, monitorovací a jim obdobné evaluační závěrečné zprávy různých záměrů, tj. projektů atp.) a další podobné materiály vypracované ORP nebo krajem.

Požadované informace vyplňte prosím do tabulky 3. Při vyplňování prosím rozlište, zda se jedná o dokument explicitně se vztahující k romské menšině, či jde o dokument, který se týká obecných témat s možnou návazností na romskou menšinu. U dokumentů strategické povahy zároveň uveďte, zda jsou v souladu se Strategií rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030, případně, z jakého důvodu tomu tak není.

¹ Za SVL považujeme prostor (dům, ulici, čtvrť), kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením. Tato místa jsou okolními obyvateli negativně symbolicky označována („špatná adresa“, „problémové místo“ apod.). Pro účely této Zprávy rovněž vykazujte POUZE SVL, kde žijí převážně příslušníci romské menšiny. Základní charakteristikou sociálního vyloučení je souběh faktorů, které výrazně omezují možnosti k (1) přístupu na otevřený trh práce, (2) přístupu k veřejným službám, včetně sociálních služeb či vzdělávání, (3) kontaktu se sociálním okolím, (4) řešení osobních krize (zadlužení, nemoc apod.) a (5) politické participaci či omezují schopnosti a dovednosti těchto lidí tyto možnosti využívat. Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita.

Tabulka 3 Dokumenty mající vztah k integraci romské menšiny nebo romské menšině obecně vypracované v roce 2024

název dokumentu	druh dokumentu (výzkum/analýza/příručka/strategie)	explicitně se vztahující k romské menšině (ANO/NE)	komentář (soulad se Strategií rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030)
Katalog poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Kroměříž – aktualizován v roce 2024	katalog	ANO	ANO
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Uherskohradištsku 2025-2027	střednědobý plán	NE	
Strategie rozvoje Hradiště chytře 2035 – sdružuje významné strategické dokumenty z mnoha oblastí	strategie	NE	
Koncepce prevence kriminality pro období let 2025–2030	koncepce	NE	
Bezpečnostní analýza města Vsetín	analýza	ANO	
Komunitní plán sociálních služeb a péče ORP Vsetín na období 2025-2028	strategie	NE	ANO
Akční plán rozvoje sociálních služeb ORP Vsetín na rok 2026	strategie	NE	ANO

Otrokovice: V rámci ORP Otrokovice nevznikl v roce 2024 žádný dokument specificky zaměřen na integraci romské menšiny. Na úrovni obce neexistují materiály přímo vztažené k romské menšině. Na vybrané případy lze dle cílové skupiny (rodiny s dětmi, osoby ohrožené sociálním vyloučením, senioři a osoby se zdravotním postižením) aplikovat Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicu pro léta 2023–2025, u nějž se v roce 2025 začne pracovat na jeho aktualizaci, kam v případě potřeby budou specificky zakomponovány i potřeby romské menšiny v ORP. Obecně se na romskou menšinu vztahují všechny strategické materiály města bez jakéhokoliv omezení.

Aktuální koncepční a strategické dokumenty:

Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicu 2023-2025.

Integrovaný strategický rozvojový plán města Otrokovice 2014–2023 a jeho aktualizace

Strategický rozvojový plán města Otrokovice 2024–2034

Místní akční plán II ORP Otrokovice ve vzdělávání

Analýza dostupnosti a stavu soc. služeb

Strukturální a sociodemografická analýza

Koncepce sociálního bydlení v Otrokovicích

Soubor metodik sociálního bydlení v Otrokovicích

Zlín: V rámci ORP Zlín nevznikl v roce 2024 žádný dokument specificky zaměřen na integraci romské menšiny.

Aktuální koncepční a strategické dokumenty:

Katalog poskytovatelů sociálních služeb (Průvodce sociálními službami ve Zlíně)

Vybrané instituce na Zlínsku z pohledu (bez) bariérovosti

4. Uvedte, prosím, zda je v rámci komunitních plánů a strategických dokumentů ORP a kraje užíván pojem anticikanismus (uvedte konkrétně), příp. zda a jak je s tímto pojmem v rámci ORP a kraje pracováno.

Diakonie ČCE Vsetín:

Na základě dostupných informací z oficiálních dokumentů města Vsetín, jako je Strategický plán rozvoje města Vsetína pro období 2016–2023 a Komunitní plán sociálních služeb a péče ORP Vsetín na období 2025–2028, není termín "anticikanismus" explicitně zmíněn. Přestože tento specifický termín není v uvedených dokumentech použit, město Vsetín se zaměřuje na podporu sociálního začleňování a prevenci diskriminace prostřednictvím různých strategií a plánů. Například Komunitní plán sociálních služeb a péče ORP Vsetín na období 2025–2028 zahrnuje opatření na podporu sociálně vyloučených skupin, což může zahrnovat i romskou menšinu.

Na úrovni Zlínského kraje nejsou v dostupných strategických dokumentech explicitní odkazy na "anticikanismus". Nicméně, krajské strategie obvykle zahrnují opatření proti diskriminaci a podporu sociálního začleňování menšin obecně.

Celkově lze říci, že i když termín "anticikanismus" není v těchto dokumentech výslovně uveden, principy boje proti diskriminaci a podpory integrace romské komunity jsou v rámci městských a krajských strategií zohledněny

Vyjádření krajského koordinátora: Žádné z oslovených ORP v kraji neuvedlo, že by byl v rámci komunitních plánů a strategických dokumentů ORP používán pojem anticiganismus. Tento pojem je zmíněn v Koncepti romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2020–2024, prodloužené do konce roku 2025.

5. V případě, že byl v roce 2024 ve Vašem kraji zřízen výbor pro národnostní menšiny či jiná platforma věnující se tomuto tématu, uveďte prosím **počet zástupců/zástupkyň romské menšiny v tomto výboru/platformě**. Zároveň prosím uveďte *počet zasedání výboru/platformy, včetně základního výčtu témat, kterým se v roce 2024 věnovaly*.

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2024 nebyl na území Zlínského kraje zřízen výbor pro národnostní menšiny ani jiná platforma věnující se tomuto tématu.

6. V případě, že výbor pro národnostní menšiny ve Vašem kraji nebyl zřízen, uveďte, zda byly v roce 2024 projednány možnosti jeho zřízení či byla vyvinuta nějaká aktivita, jejímž cílem bylo zřízení výboru pro národnostní menšiny?

Otrokovice: Možnosti zřízení výboru nebyly v roce 2024 projednány a ani v dané věci nebyla vyvinuta aktivita, potřeba podobného výboru s ohledem na nízký počet příslušníků romské menšiny v ORP nevystala.

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2024 nebyly projednány žádné možnosti ani nebyla vyvinuta aktivita k možnosti zřízení výboru pro národnostní menšiny ani jiné platformy věnující se tomuto tématu.

7. U každého ze **statutárních měst či obcí**, kde byl výbor pro národnostní menšiny či jiná platforma věnující se tomuto tématu v roce 2024 zřízen/a, uveďte prosím **počet zástupců/zástupkyň romské menšiny v tomto výboru/platformě**. Zároveň prosím uveďte *počet zasedání výboru/platformy, včetně základního výčtu témat, kterým se v roce 2024 věnovaly*.

Vyjádření krajského koordinátora: Vzhledem ke komentářům k otázce č. 6 a7 je odpověď na tuto otázku redundantní.

8. Uvedte prosím názvy pracovních skupin či jiných platform napříč tématy na úrovni kraje a ORP, jejichž členové/členky se sebeidentifikují jako příslušníci/příslušnice romské menšiny či členové/členky romských a proromských nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“), včetně početního zastoupení těchto osob ve vztahu k celkovému počtu členů/členek platformy a s rozdělením dle pohlaví. Zároveň uveďte stručné informace o tématech, kterým se zřízená platforma v roce 2024 věnovala. Jedná se např. o pracovní skupiny zabývající se sociálním začleňováním, pracovní skupiny zabývající se komunitním plánováním (nikoli výbory pro národnostní menšiny).

Otrokovice: Problematika bývá zahrnována převážně do pracovních skupin KP Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy a Rodiny s dětmi, přičemž žádný příslušník romské menšiny se jednání pravidelně neúčastní. Koordinátor pro menšiny je přítomen na každém z těchto jednání.

Uherské Hradiště: K pravidelným jednáním se v rámci tvorby strategických dokumentů, zejména SPRSS, schází pracovní skupiny a řídicí skupina. I zde je v rámci všech stanovených cílových skupin (zejména ale u „Osob ohrožených sociálním vyloučením“ a „Rodin s dětmi“) možné řešit situaci romské populace, zejména v makro měřítku a v komplexnějším pojetí. Jako poradní orgán Rady města je zřízena Komise sociální a zdravotní.

Uherský Brod: V rámci komunitního plánování má ORP Uherský Brod pracovní skupinu Osoby ohrožené sociálním vyloučením. Členové pracovních skupin nejsou příslušníci romské menšiny ani členové NNO.

Valašské Meziříčí: Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb – pracovní skupina Lidé v krizi a nouzi – v pracovní skupině jsou zástupci spolku ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s. (jeden muž a jedna žena – příslušníci romské menšiny). Pracovní skupina se zabývala naplňováním Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko na roky 2022–2024. Níže uvádíme cíle, které v SPRSS zcela nebo částečně souvisí s romskou menšinou:

V oblasti podpory rodiny s dětmi – Nízkoprahové zařízení – terénní program práce s mládeží a s dětmi. Realizace programu zaměřeného na prevenci školního neúspěchu a sociálního vyloučení – dokončení SŠ vzdělání, snížení výskytu rizikového chování. Vytvoření programu na posílení kompetencí rodin ohrožených sociálním vyloučením v oblasti péče o zdraví. Zavedení a ukotvení pozice školního psychologa na každé ZŠ a SŠ v ORP. Na malých ZŠ částečný úvazek. Psycholog bude k dispozici i rodičům žáků a zaměstnancům školy. Ukotvení stávajících služeb pro rodiče v konfliktu, a jejich rozvoj, rozšíření působnosti RKVC Emcéčko na celé území Mikroregionu. Vytvoření a realizace programu sladování rodinného a pracovního života s působností pro Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko.

V oblasti podpory Osob ohrožených sociálním vyloučením – Udržení, nebo zavedení programů prevence kriminality ve městě Valašské Meziříčí, např. domovník, asistent prevence kriminality apod. Zavedení inovací v podpoře zaměstnávání lidí ohrožených sociálním vyloučením a dlouhodobou nezaměstnaností, např. posílením spolupráce se sociální rehabilitací.

Vsetín: V rámci KPSS se schází Pracovní skupina Rodiny s dětmi (celkový počet 10 členů, z toho je 1 člen Rom). Témata řešená v r 2024: potřeby cílové skupiny pro území ORP Vsetín, tvorba nového komunitního plánu sociálních služeb a péče na další období, aktuální témata vztahující se k cílové skupině. V rámci spolupráce s Odborem pro soc. začleňování (Agentura) vzniklo Lokální partnerství, kde je členem romský zástupce spolku Dživ Lačes z.s. V rámci tohoto Lokálního partnerství byly ustanoveny PS zaměřené na různá témata – bydlení, rodina, zaměstnanost, dluhová problematika a bezpečnost. V r. 2024 byla realizována spolupráce v těchto oblastech: bydlení, rodina, zaměstnanost, dluhová problematika a bezpečnost. Další témata – komunitní přístupy v prevenci kriminality, vznikly také fokusní skupiny s asistenty prevence kriminality zaměřené na témata prevence a bezpečnosti. Území také aktivně řešilo téma trávení volného času mládeže – opět byla do procesu zapojena cílová skupina.

Vyjádření krajského koordinátora: Ve Zlínském kraji jsou pouze tři osoby, která se identifikují jako Romové a jsou členy Pracovní skupiny Rodiny s dětmi v rámci KPSS ve Vsetíně a Lidé v krizi a nouzi v rámci KPSS ve Valašském Meziříčí.

Institucionální zabezpečení, politika romské integrace a dotační programy na úrovni kraje a ORP

9. Uvedte prosím do tabulky 4 počet pracovníků ORP v kraji vykonávající agendu v celém správním obvodu podle § 6 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně uvedte počet pracovníků ORP v kraji, kteří zajišťují integraci příslušníků romské menšiny ve správním obvodu ORP v kraji (dále jen „romští poradci“), tzn. ty, kteří mají funkci „romský poradce“ nebo „integraci romské menšiny“ uvedenou přímo v náplni práce a jejich kontaktní údaje.

Tabulka 4 „Romští poradci“ na ORP a jejich pracovní úvazky

název ORP	zařazení v rámci obecního úřadu (do organizační struktury)	velikost úvazku, na který vykonávají funkci RP	Komentář	Kontakt (email)
Bystřice pod Hostýnem	Odbor sociálních věcí	0	Sociální pracovnice, agendy sociální práce a veřejné opatrovnictví	vegrichtova@mubph.cz tel. 573 501 980
Holešov	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	0,2	Jedná se o kumulovanou funkci, společně s výkonem opatrovnictví a sociální práce	eva.vlkova@holesov.cz tel. 573 521 757
Kroměříž	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	0,05	Sociální pracovník a kurátor pro dospělé	martina.hadvigerova@mestokm.cz tel. 573 321 414
Luhačovice	Odbor sociální	0	Pracovník vykonává zároveň funkci vedoucí odboru	hrabalovah@luhacovice.eu 577 197 469
Otrokovice	Odbor sociální, oddělení sociální pomoci	0	Vedoucí oddělení	hric@muotrokovice.cz tel. 723 216 372
Rožnov pod Radhoštěm	Sociální odbor	0,01	Pracovník zároveň vykonává funkci vedoucího	urbanova.soc@roznov.cz 571 661271
Uherské Hradiště	Odbor sociálních služeb, oddělení plánování sociálních služeb – vedoucí oddělení	0	Agendě se sekundárně věnuje také další pracovníce oddělení	radomira.lukasova@mesto-uh.cz 572 525 773
Uherský Brod	Odbor sociálních věcí	0	Sociální pracovnice	kristyna.migotova@ub.cz 572 805 363
Valašské Klobouky	Odbor sociálních věcí	0,25	Pracovník vykonává zároveň funkci sociálního pracovníka na úvazek 0,5, a v úvazku 0,25 jsou zahrnuty funkce (veřejného opatrovníka, romského poradce, koordinátora komunitního plánování).	gargulakova@mu-vk.cz 577 311 166
Valašské Meziříčí	Odbor sociálních věcí	0	Vedoucí oddělení sociální práce a sociálních služeb - vykonává funkci, sociálního kurátora, sociálního pracovníka, romského koordinátora, protidrogového koordinátora	malek@muvalmez.cz 571 674 558
Vizovice	Sociální odbor	0	Pozice romského poradce zřízena není, v náplni práce jako vedoucí soc. odboru je uvedeno: „plní úkoly napo-	vladimir.nedbal@mestovizovice.cz 777 471 157

			máhající výkonu práv příslušníků romské komunity a příslušníků národnostních menšin a jejich integraci do společnosti“ což by se mohlo v důsledku brát jako „funkce“ romského poradce, na tuto funkci ale není stanoven žádný pracovní úvazek, je to řešeno pouze popisem náplně práce	
Vsetín	Odbor sociálních věcí	0,2	Pracovník zároveň pracuje na pozici terénní soc. pracovník na úvazek 0,8 v TSP, org. složce Města Vsetín	gabriela.jurinkova@mestovsetin.cz 734 522 273
Zlín	Odbor sociálních věcí – oddělení sociální práce	0,1	Pracovník vykonává zároveň funkci sociálního pracovníka a veřejného opatrovníka na úvazek 0,9	IrenaSeifertova@zlin.eu 577 630 829
Celkem		0,81		

10. Uveďte nejdůležitější informace k institucionálnímu rozvoji funkce „romský poradce“. Uveďte, zda došlo v roce 2024 k rozvoji a posílení sítě romských poradců v kraji, případně konkrétní důvody, které zřízení této funkce brání. Zároveň uveďte, jak probíhá spolupráce krajského koordinátora s romskými poradci v průběhu kalendářního roku.

Holešov: Krajský koordinátor hraje klíčovou roli v metodickém vedení a podpoře našeho romského poradce. Spolupráce probíhá prostřednictvím pravidelných porad. Koordinátor organizuje setkání s romskými poradci, kde sdílejí informace, zkušenosti a příklady dobré praxe.

Kroměříž: V ORP Kroměříž je personální zajištění funkce beze změn. Spolupráce s krajským koordinátorem probíhá na pravidelných poradách pořádaných krajským koordinátorem na KÚ Zlín, dále jsme informováni o různých záležitostech týkajících se romského etnika emailem či v individuálních záležitostech telefonicky nebo osobně. Dále krajský koordinátor pravidelně také zajíždí do lokality Kroměříže.

Luhačovice: Romský poradce bez specifikace úvazku, za naše ORP beze změny od předchozího roku. Spolupráce s krajským koordinátorem je výborná, dochází k pravidelným poradám. K předávání informací dochází také písemně/elektronicky.

Otrokovice: V rámci ORP k posílení či rozvoji oproti předchozím letům nedošlo, situace takový rozvoj nevyžadovala.

Rožnov pod Radhoštěm: V Rožnově pod Radhoštěm nedošlo k rozvoji ani posílení „romského poradce“. Spolupráce krajského koordinátora romských poradců pana Gáby s romským poradcem v Rožnově pod Radhoštěm je výborná. Pan Gába, pravidelně pořádá porady, na kterých sděluje romským poradcům informace získané z jednání pracovních skupin, kulatých stolů, zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a jiných jednání. Na jednotlivé porady s krajským koordinátorem jsou zváni zástupci neziskových organizací, Úřadu práce, Cizinecké policie, Policie ČR, odboru školství a jiných institucí, kteří romské poradce působící na obci informují o právních předpisech a novelách v dané oblasti. Pan Gába pravidelně také informuje romské poradce o vyhlášených dotačních programech na Podporu integrace romské menšiny. V případě potřeby se na krajského koordinátora můžeme kdykoliv obrátit, pomůže, poradí nebo podpoří.

Uherské Hradiště: Spolupráce krajského koordinátora s pracovníkem našeho ORP zastávající agendu „romského poradce“ je založena na pravidelných setkáváních, které svolává několikrát v roce. Jsou zde diskutována témata vztahující se k romské problematice, která mohou současně také případně přispět k uplatňování práv této skupiny ve společnosti. Krajský koordinátor koncepčně podporuje výkon této činnosti v našem ORP a pravidelně navštěvuje spolu s „romským poradcem“ a se zástupci obcí sociálně vyloučené lokality na jejich území.

Uherský Brod: Spolupráce se sociálně aktivizační službou a pracovníci spolku ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s., kteří pomáhají romským rodinám.

Valašské Klobouky: Porady na Krajském úřadě Zlínského kraje – 4x ročně.

Valašské Meziříčí: Spolupráci krajského koordinátora s romským poradcem vnímáme pozitivně. Jsme pravidelně informováni o aktuální situaci v oblasti, dostáváme informace o dění v kraji, projektových výzvách apod. V ORP se krajský koordinátor osobně a aktivně podílel na jednáních s Městem Valašské Meziříčí, PČR, MP, která byla vedena na základě podnětu člena Rady vlády pro národnostní menšiny Ivana Kandráče. Pan Kandráč vznesl závažná nařčení, kdy vyjádřil za romskou menšinu nedůvěru v práci a nezávislost práce policie. Následně však ničím svá vyjádření a tvrzení nepodložil.

Vsetín: Funkce romský poradce beze změn. Spolupráce romských poradců s krajským koordinátorem - 4 x ročně tematická setkání romských poradců s krajským koordinátorem na KÚ ve Zlíně, 1x ročně návštěva krajského koordinátora ve Vsetíně (aktuální informace, návštěva lokalit) - průběžné konzultace k aktuálním situacím (telefon, email)

Zlín: Vzhledem k nízkému počtu Romů v ORP Zlín nedošlo k rozvoji funkce „romský poradce“, máme za to, že není toho potřeba.

Vyjádření krajského koordinátora: Na základě podkladů ke Zprávě vyplývá, že v roce 2024 nedošlo na území Zlínského kraje k rozvoji a posílení sítě romských poradců. Vzhledem k situaci a počtu podílu romského obyvatelstva v kraji a počtu SVL vede agendu spolu s dalšími agendami ve většině měst kontaktní osoba, která spolupracuje s krajským koordinátorem, není to však z titulu zařazení v pozici romského poradce. Co se týče spolupráce krajského koordinátora s romskými poradci mám za to, že je na velmi dobré úrovni. V průběhu roku jsou krajským koordinátorem pořádány pravidelné porady, kde je vždy pozván host s aktuálními tématy. S romskými poradci spolupracuje krajský koordinátor v průběhu celého roku, viz. vyjádření ORP.

11. Do tabulky 5 prosím uveďte výčet nejvýznamnějších romských a proromských nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“)² v kraji. **Názvy NNO uvádějte v souladu s Veřejným rejstříkem a Sbírkou listin. Zároveň uvádějte NNO, které působí i mimo krajské město.**

Tabulka 5 Nejvýznamnější romské a proromské NNO působící v kraji

název organizace	zaměření NNO (volnočasové aktivity, vzdělávání, kulturní aktivity apod.)	Kontakt (email)
Diakonie ČCE – středisko Vsetín	NZDM RUBIKON, SAS MOZAIKA	reditel@diakonievsetin.cz
Charita Vsetín	NZDM Zrnko, Mimoškolní příprava Sidera	reditel@vsetin.charita.cz
ARGO, z.s. Společnost Dobré vůle, z.s., Zlín	Terénní sociální práce s romskou komunitou ve všech oblastech poradenství	argo.zlin@seznam.cz, tel. 734 736 474 p. Zuzana Šišková
Společnost Podané ruce o.p.s., Kroměříž	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – individuální poradenství, krizová intervence, informační servis individuální či formou besed a preventivních přednášek, volnočasové aktivity coby nástroj navázání kontaktu s klienty, ambulantní i terénní forma.	info@podaneruce.cz nzdm.km@podaneruce.cz
Dživ Lačes z.s., Vsetín	Volnočasové a kulturní aktivity	dzivlaces@seznam.cz
Charita Valašské Meziříčí	NZDM Zastávka, SAS, Azylový dům pro matky s dětmi	info@valmez.charita.cz
Na Cestě, z.s., Vsetín	Centrum Archa – NZDM Archa	tomas.hurta@jsmenaceste.cz

² Mezi nestátní neziskové organizace patří: spolky, ústavy, účelová zařízení církví, obecně prospěšné společnosti, nadace nebo nadační fondy.

Azylový dům pro matky s dětmi Vsetín	AD, TAS pro rodiny s dětmi, Sociálně pedagogická poradna	azylovydum@azylovydum.cz
SOS dětské vesničky, z.s., pobočka Bystřice pod Hostýnem	Nízkoprahové zařízení SOS Kajuta Bystřice pod Hostýnem – volnočasové centrum pro děti a mládež	775720285 radim.kejik@sos-vesnicky.cz
Charita Valašské Meziříčí	Nízkoprahové zařízení Zastávka, Noclehárna, Denní centrum, Terénní programy, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Azylový dům pro matky s dětmi – jedná se o služby sociální prevence, mezi uživatele těchto služeb patří i Romové	+420571619981 +420777672903 info@valmez.charita.cz
Gitano drom, z.s. Valašské Meziříčí	Zájmové sdružení, které se podílí na pomoci romských studentů vyplňovat volný čas (konkrétní aktivity sdružení nám nejsou známy)	sídlo Bynina 107, 757 01 Valašské Meziříčí – Bynina, IČO 08172161.
SKLÁDANKA, z.s., Zlín	Programy pro osoby s mentálním postižením (převážně) – Romové prakticky ne	Tel: +420 774 958 197 E-mail: skladanka16@seznam.cz
Romodrom o.p.s., Zlín-Louky	Společnost je zaměřena na odborné sociální poradenství Romům spojené především s jejich návratem z Velké Británie do vlasti.	Mgr. Adéla Suhradová Telefon: +420 771 275 600 E-mail: adela.suhradova@romodrom.cz

12. Do tabulky 6 uveďte prosím názvy všech dotačních programů financovaných z rozpočtu kraje, případně obce, kde je cílovou skupinou mj. romská menšina či svým zaměřením romskou menšinu podporují. Pokud je to možné, uveďte prosím do komentáře, jaké konkrétní aktivity příjemci dotací v této oblasti v roce 2024 realizovali.

Tabulka 6 Dotační programy hrazené z rozpočtu kraje, případně obce na podporu romské menšiny

název programu	poskytovatel (kraj, obec)	komentář
Program na podporu nestátních a neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování RP07-25	Zlínský kraj	Volnočasové aktivity v registrovaných nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež (prioritně v obcích s rozšířenou působností)
Dotační program pro registrované sociální služby v ORP Vsetín	Město Vsetín	Podporovány byly služby zaměřené na sociální integraci, včetně programů pro romskou komunitu. Konkrétní aktivity zahrnovaly vzdělávací a volnočasové programy pro děti a mládež, poradenství pro rodiny a komunitní akce podporující sociální soudržnost.
Obědy do škol	Zlínský kraj	Bezplatná strava pro sociálně ohrožené děti
Ovoce a zelenina do škol	Zlínský kraj	Bezplatná strava pro sociálně ohrožené děti
Mléko do škol	Zlínský kraj	Bezplatná strava pro sociálně ohrožené děti
Domovníci v lokalitách Zlínského kraje	Zlínský kraj	Čistota a pořádek v SVL
Program pro poskytování dotací z rozpočtu města Vsetín na činnost NNO v soc. oblasti v r. 2024	Město Vsetín	Diakonie Vsetín – Sociálně aktivizační služby MOZAIKA, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež RUBIKON; Charita Vsetín – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ZRNKO; Na cestě – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež CENTRUM ARCHA. Všechny zmíněné organizace zajišťují registrované sociální služby na území města Vsetín.

13. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji byla specificky řešena situace romských žen, romských LGBTQ+ a dalších zvlášť zranitelných skupin, případně jakým způsobem a jací aktéři se na tomto tématu podíleli.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: Je nutné zdůraznit, že Policie České republiky neveřejá žádnou evidenci příslušníků národnostních ani jiných menšin. Zpracování osobních údajů, které by odhalovaly rasový nebo etnický původ, politické názory, náboženské vyznání, filozofické přesvědčení, členství v odborech, stejně jako genetických a biometrických údajů sloužících k jedinečné identifikaci osoby, či údajů o zdravotním stavu nebo sexuálním životě a sexuální orientaci, je zakázáno. Specifické programy zaměřené na podporu romských žen, romských LGBTQ+ a dalších významných zvlášť zranitelných skupin nebyly ve Zlínském kraji zjištěny. Je ale možné, že takové

aktivity jsou součástí širších programů zaměřených na sociální začleňování a podporu zranitelných skupin obecně. Bezpečnostní sbor pravidelně vzdělává své příslušníky v oblasti, která zahrnuje široké spektrum témat souvisejících s ochranou práv a svobod jednotlivců, etickými normami a profesionálním chováním. Vzdělávání je zaměřeno na schopnost správného vyhodnocení konkrétních okolností v různých situacích za respektování právních předpisů i etických zásad.

Vyjádření krajského koordinátora: Ve Zlínském kraji byla specificky řešena pouze situace romských žen vztahující se k žádostem o odškodnění na nezákonnou sterilizaci. Na tomto se podílely jak pracovníci městských úřadů, tak i pracovníci neziskových organizací.

Situace Romů v oblasti vzdělávání

14. Zhodnoťte prosím situaci Romů v oblasti vzdělávání (ve všech stupních). Uveďte, zda jste zaznamenali nějaké významné trendy v této oblasti (např. segregované školy, vývoj v oblasti předškolního vzdělávání)

Bystřice pod Hostýnem: V oblasti vzdělávání je trendem záškoláctví a větší množství neomluvených, ale i omluvených hodin.

Holešov: Nízká úroveň vzdělání: Romské děti často čelí překážkám v přístupu ke kvalitnímu vzdělání, což ovlivňuje jejich šance na další vzdělávání a zaměstnání. Etnická segregace ve školách je stále problémem. Romské děti jsou často umisťovány do „praktických škol“ nebo segregovaných tříd, což omezuje jejich možnosti rozvoje. Významnou podporou a pomocí je v ORP Holešov nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – Collna, která pomáhá s přípravou romských dětí do škol. Existují snahy o zvýšení účasti romských dětí v předškolním vzdělávání, což je klíčové pro jejich budoucí úspěch ve škole.

Kroměříž: Situace v oblasti vzdělávání je v Kroměříži dlouhodobě stejná – počet MŠ je stejný – 8 MŠ a 4 odloučená pracoviště, 1 soukromá školka Kašpárek na ul. Malý Val. Případy absence dětí v povinném předškolním vzdělávání v roce 2024 nebyly řešeny – pokud se děti povinné výuky nezúčastňují, rodiče je omlouvají. Nejvíce romských dětí je hlášeno na MŠ Žižkova, nedaleko bytového domu na ul. Albertova, tzv. Děvín, kde je koncentrace romských rodin. Nedá se ovšem říci, že by MŠ byla segregovaná, vzhledem k tomu, že u romských rodin je stále trendem neustálé stěhování, tudíž děti se do MŠ nahlásí a pak zase odchází. Základní školství – 6 ZŠ, 1 církevní, 1 ZŠ speciální na ul. 1.máje, 1 Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury. Nejvíce romských dětí na navštěvuje ZŠ Zachar, opět v souvislosti s bytovým domem „Děvín“, který je umístěn v blízkosti školy. Ve škole je také zaměstnáno nejvíce asistentů pedagoga ze všech ZŠ v Kroměříži a to 17 asistentů. Do prvních tříd této školy také nejvíce směřují děti romského původu právě z MŠ Žižkova.

Luhačovice: V našem ORP nevznikají segregované školy. Vzhledem k nízkému počtu Romů v ORP, v případě, že se zde nachází dítě v předškolním či školním vzdělávání, je plně začleněno do kolektivu.

Otrokovice: V roce 2024 nehrozilo v ORP nebezpečí vzniku segregovaných škol. V Otrokovicích nejsou školy s vyšším počtem romských dětí, žáků a studentů, odhadovaný počet romských žáků na všech školách je do desíti. Romské děti řeší v zásadě stejné problémy jako děti ostatní. Vzdělávání v MŠ je pro Romy dostupné, kapacity v MŠ jsou dostatečné. Romské děti mají v Otrokovicích bezproblémový přístup k předškolnímu vzdělávání bez jakékoliv diskriminace. Problémem může být úhrada za MŠ, nicméně poslední ročník MŠ je již bezplatný. Zápis proběhl bez specifických problémů vztažených k Romům. Rozdíly mezi dívkami a chlapci nebyly pozorovány.

Rožnov pod Radhoštěm: V kontextu vzdělávání romské komunity v Rožnově pod Radhoštěm můžeme s ohledem na dostupné informace konstatovat, že v dané oblasti nebyly zaznamenány žádné trendy vybočující z celorepublikového průměru. Z dostupných dat nevyplývá existence segregovaných škol na území našeho města.

Uherské Hradiště: V MŠ a ZŠ v Kunovicích není žádná segregace žáků. Romští žáci se účastní všech aktivit stejně jako ostatní děti. Segregované školy v ORP nejsou, významné trendy v oblasti vzdělávání jsme nezaznamenali. MŠ, ZŠ v ORP UH nenavštěvuje významnější počet Romů. V Uh. Ostrohu a obcích spadajících do jeho působnosti v rámci soc. práce nebylo zaznamenáno v oblasti vzdělávání romských dětí jejich vyčleňování či jiné znevýhodňování vůči jejich vrstevníkům, děti navštěvují běžné školní třídy. Zákonní zástupci přistupují ke vzdělávání jak předškolnímu, tak základnímu, dlouhodobě spíše nezodpovědně. Spolupráce sociálního oddělení Městského úřadu ve St. Městě a základní školy, ale funguje velmi dobře. Daří se tak řešit nedoplatky ve škole, například za stravu. Sociální pracovník úzce spolupracuje s domácnostmi a pomáhá řešením sociální situace těchto lidí a předchází tak prohlubování jejich sociálního vyloučení.

Uherský Brod: Romské rodiny jsou motivovány k pravidelné docházce do mateřských i základních škol. Dětské skupiny nenavštěvují z finančních důvodů.

Valašské Meziříčí:

MŠ Seifertova – Vývoj předškolního vzdělávání romských dětí se za poslední dobu malinko zlepšil. V MŠ máme v současné době 12 romských dětí. Dříve nám nastupovaly děti jen s povinnou školní docházkou (předškoláci). V letošním i v loňském školním roce nastoupily děti i mladší. V tomhle vidíme malinký posun k lepšímu. S romskou komunitou jsou někdy problémy, ale není to tak hrozné. Spolupráce i plnění daných povinností v rámci docházky dítěte do MŠ je na dobré úrovni. Větší problém, hlavně co se týká potřebných povinností „úplata za stravné a školné“ je se zákonnými zástupci dětí z rodin alkoholiků, gamblerů a samoživitelů.

MŠ Vyhlídka – Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání jsou nastavena rovná kritéria pro přijetí. Děti z romské menšiny jsou standardně zařazovány do běžných tříd. Účastní se i nadstandardních akcí organizovaných pro děti jako je plavání, cvičení v Domečku, výlety. Společně se svými rodiči se účastní akcí pořádaných v rámci MŠ.

ZŠ Masarykova má momentálně z 265 dětí cca. 45 romských dětí. Momentálně nás netrápí velký počet Romů. Tento stav je pro nás zvladatelný. Náš problém spočívá v malém počtu majoritní skupiny žáků. Zatím co třídy s Montessori prvky vykazují lehce zvyšující se trend, standardní třídy se nám nedaří naplnit ani z půlky.

Na ZŠ Křižná se daří velmi dobře začlenit romské žáky do hlavního vzdělávacího proudu. Žáci jsou ostatními žáky ve třídách dobře přijímáni. Pracujeme nejen se žáky, ale i se zákonnými zástupci romských žáků. Zákonní zástupci jsou vždy na začátku školního roku informováni o pravidlech a organizaci školy a rizicích v případě, že pravidla nebudou dodržovat. Intenzivní spoluprací se nám daří snižovat počty omluvených hodin (neomluvené hodiny u romských žáků již téměř nenevidujeme).

Vsetín: Rodiče zajišťují školní docházku ve většině případů až v době, kdy je povinná, tzv. předškolní vzdělávání, ve kterém děti setrvávají cca 2 roky, protože většině z nich je potřeba zajistit odklad školní docházky z důvodu školní nezralosti. Předškolní vzdělávání probíhá v běžných MŠ dle spádovosti podle trvalého bydliště. Docházka dětí do MŠ je často nepravidelná. První třídu povinné školní docházky plní většina dětí na běžných ZŠ. Volba ZŠ je většinou určena spádovostí podle trvalého bydliště dítěte. V průběhu dalších školních let je poměrně vysoký počet dětí průběžně přerazován do ZŠ a MŠ Turkmenská (nejčastěji z podnětu rodičů). Po splnění povinné školní docházky se do dalšího studia zapojuje minimum žáků, kteří směřují zejména na e-obory odborných učilišť. Ostatní vycházející žáci se evidují na Úřadu práce.

Zlín: Tento problém se neřeší v rámci obce Zlín, romských dětí je ve zlínských školách minimum. V rámci ORP nám není známo. Přesto – na Odboru školství a sportu Magistrátu města Zlína je od roku 2016 realizován projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín (dále jen MAP, nyní realizujeme MAP IV v rámci operačního programu Jan Amos Komenský). Hlavní myšlenkou projektu MAP IV je společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro následné řešení místně specifických problémů a potřeb, a to i ve smyslu sociálním. Kroky projektu vedou k rovnému přístupu a adekvátní podpoře, ať už se jedná o děti a žáky ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí, děti a žáky zdravotně postižené a znevýhodněné nebo žáky nadané, tak aby mohli dosahovat co nejlepších osobních výsledků ve vzdělávání. Dílčí cíle projektu jsou zaměřeny na řešení problémů nastavení rovných příležitostí ve vzdělávání uvnitř školy, v území i v

domácím prostředí. Pracovní skupina pro rovné příležitosti, zřízená v rámci projektu MAP IV, je složená z odborníků způsobilých k řešení dané problematiky. Projednává podklady a dokumenty v rámci realizace místního akčního plánování a poskytuje prostor pro výměnu zkušeností. Zaměřuje se na vzájemné vzdělávání, přenos zkušeností a informací, na odborně vedenou diskuzi o problematice nastavení rovných příležitostí a na selektivnost vzdělávacího systému a škol. Posuzuje navržené aktivity v akčních plánech, zda jsou v souladu se zásadou rovného přístupu ke vzdělání. Vytváří popis stávajícího stavu této problematiky v území, popisuje příčiny a navrhuje aktivity, které pomohou nastavit rovné příležitosti a eliminovat selektivitu. Činnost celého projektu je pravidelně sledována v monitorovacích zprávách zasílaných řídicímu orgánu MŠMT.

Diakonie ČCE Vsetín: V roce 2024 pokračovaly ve Vsetíně snahy o zlepšení situace romských žáků ve vzdělávacím systému.

SAS Mozaika – pomoc a podpora při zápisech na MŠ, ZŠ, SŠ a SOŠ při zvyšování rodičovských kompetencí v oblasti vzdělávání. Práce s rodinou na motivaci udržet své dítě na běžných ZŠ, snaha o informovanost rodin, jaké následky má vzdělání na praktické škole.

NZDM Rubikon – zapojení do: Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK) – výzva PRO-ROMA: V červnu 2024 vyhlásil OP JAK výzvu PRO-ROMA s alokací 300 milionů korun z evropských zdrojů. Cílem bylo podpořit rozvoj vzdělávacích aktivit v neformálním vzdělávání romských dětí a mládeže, zvýšit jejich motivaci a studijní úspěchy, a přispět ke snížení studijní neúspěšnosti a předčasných odchodů ze vzdělávání.

Práce s klientem – motivace, podpora v oblasti vzdělávání. Jednání o možných důsledcích v případě, že klient přechází z běžné ZŠ na praktickou, nebo přerušuje své středoškolské vzdělání.

Charita Holešov: Uživatelé NK Coolna z řad Romů navštěvují převážně 3. ZŠ v Holešově, případně "praktickou" ZŠ na ulici Školní. Zaznamenáváme vysoký počet zameškaných (omluvených) hodin – běžně nad 100. Co se týče návazného středního vzdělání, nejčastěji volí místní holešovské učiliště. Obecně mají romští uživatelé služby potíže s úspěšným dokončením středního vzdělání a studium často vzdávají. Doma mají jen slabou podporu v oblasti vzdělávání. Priority rodin leží jinde, vzdělání mezi ně nepatří. Děti nejsou ani motivované k dlouhodobější snaze a cílevědomosti a pracovat na něčem s dlouhodobým postupným výsledkem se jim nechce. Rodiče také nemají sami dostatek vědomostí a znalostí na to, aby mohli svým dětem pomoci se školní přípravou.

Odbor školství, mládeže a sportu KÚZK: Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje nezaznamenal v oblasti vzdělávání Romů žádné významné změny či trendy. Na území Zlínského kraje existují oblasti s vyšším počtem romských obyvatel, což se logicky odráží ve vyšším počtu romských žáků zejména v základních školách.

Podle zprávy MŠMT ze zjišťování kvalifikovaných odhadů počtu romských žáků v základních školách z května 2024 činil odhadovaný počet romských žáků v základních školách Zlínského kraje v minulém školním roce 671, což je 1,3 % ze všech žáků v ZŠ v kraji. Tento počet se oproti předchozímu roku nezvýšil. Ze zprávy dále vyplynulo, že jsou v kraji celkem tři základní školy s odhadovaným třetinovým a vyšším podílem romských žáků (zpráva neuvádí konkrétní školy). Dlouhodobým problémem, kterému Romové čelí je nízká nejvyšší dosažená úroveň vzdělání. Mnohé z romských dětí nemají dokončeno základní vzdělání z důvodu předčasného ukončení školní docházky. Předškolní vzdělávání romských dětí probíhá ve Zlínském kraji vyhovujícím způsobem, povinného předškolního vzdělávání se účastní všechny děti v odpovídajícím věku. Pracuje se s romskými rodinami, zlepšuje se jejich informovanost v oblasti vzdělávání. Odbor školství, mládeže a sportu Zlínského kraje průběžně zveřejňuje informace k předškolnímu vzdělávání na informačních webu www.zkola.cz, kde jsou pravidelně v sekci Rodiče a veřejnost publikovány informace týkající se pozitivního vlivu předškolního vzdělávání.

Vyjádření krajského koordinátora: Předškolní vzdělávání ve Zlínském kraji u dětí z romských rodin probíhá vyhovujícím způsobem, povinného předškolního vzdělávání se účastní všechny děti v odpovídajícím věku, mateřské školy navštěvuje i velké množství mladších dětí. Spolupráce s romskými rodinami v této oblasti se stále zlepšuje, částečně i z důvodu lepší informovanosti. Pokud se děti z romských rodin neúčastní předškolního vzdělávání v celé délce, pak je častým argumentem rodičů těchto dětí nedůležitost vzdělání a s tím spojené zbytečné výdaje. Matka je v do-

mácnosti, pečuje o další děti, nebo je nezaměstnaná. Ve Zlínském kraji jsme za sledované období nezaznamenali nějaké významné trendy. Segregované školy na území kraje nevidujeme.

15. Uvedte prosím, zda byly ve Vašem kraji v roce 2024 realizovány informační semináře o možnostech a přínosech vzdělávání pro romské žáky a studenty. V případě že ano, uveďte prosím, kdo tyto semináře pořádal, včetně odhadu počtu zúčastněných Romů.

Kroměříž: Informační semináře si pořádá každá škola individuálně, pro všechny žáky bez rozdílu, nelze proto sdělit konkrétní počty

Rožnov pod Radhoštěm: Nejsme si vědomi, že by v našem regionu bylo realizováno nějaké specifické školení zaměřené konkrétně na romskou komunitu. Nicméně, i bez specifického zaměření na romskou komunitu, se v Rožnově pod Radhoštěm v roce 2024 konaly různé semináře a aktivity týkající se inkluzivního vzdělávání, které realizovalo MAP Rožnovsko.

Valašské Meziříčí: Informace Odboru školství, kultury a sportu MěÚ VM

Předškolní příprava romských dětí je dlouhodobě na různé úrovni, dle rodinného prostředí. Při práci s romskou menšinou nám pomáhá spolupráce našeho úplného ŠPP, asistenta pro sociálně znevýhodněné žáky a externího terénního pracovníka Ivana Kandráče. Speciální semináře pro romskou komunitu neorganizujeme.

Informační semináře o možnostech vzdělávání pro romské žáky, speciálně pro romské žáky neorganizujeme. V rámci práce se žáky neoddělujeme romské a jiné žáky. Romští žáci jsou společně s ostatními žáky ve třídách informováni o přínosech dalšího vzdělávání kariérovým poradcem v rámci seminářů Volba povolání. Romští žáci se společně s ostatními žáky účastní přednášek organizovaných školou ve škole "Den s odborníkem". Ředitelka školy má kontaktovány odborníky z jednotlivých profesí, kteří žákům na půdě školy představí svou profesi a představí taktéž školy, na kterých studovali v rámci své odbornosti.

Zlín: V roce 2024 rámci MAP IV statutární město Zlín pro podporu rozvoje klíčových kompetencí, potenciálu každého žáka a podporu rovných příležitostí pořádalo mimo jiné také pravidelné jednání pracovních skupin pro čtenářskou gramotnost, matematická gramotnost a pracovní skupiny pro rovné příležitosti ve spolupráci s rodiči. Přehlídku technické tvořivosti mládeže ve spolupráci s DDM Astra. Setkání školních parlamentů pod názvem „Tvoříme školu“. V rámci nastavení rovných příležitostí nikdo účastníky dle národností neevidoval.

Odbor školství, mládeže a sportu KÚZK: Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje v roce 2024 nerealizoval semináře s výše uvedeným zaměřením.

Vyjádření krajského koordinátora: Pokud v našem kraji byly v průběhu roku 2024 realizovány informační semináře o možnostech a přínosech vzdělávání pro romské žáky a studenty, pak to bylo na úrovni ORP viz. výše. Krajský úřad nerealizoval semináře s tímto zaměřením.

Situace v oblasti zaměstnanosti

16. Zhodnoťte prosím vývoj situace v oblasti zaměstnanosti Romů v kraji.

Bystřice pod Hostýnem: Romové využívají především různých brigád.

Holešov: Míra nezaměstnanosti mezi Romy je stále výrazně vyšší než u většinové populace.

Otrokovice: Úřad práce ČR údaje o Romech nesbírá s odůvodněním, že je nemůže sledovat. Z naší činnosti je nám známo, že Romové mohou využívat všechny dostupné programy APZ (VPP apod.), nicméně jejich využívání je nízké, limitně se blíží nule. S ohledem na nízký počet příslušníků romské menšiny však zavedení specifických programů v rámci ORP není ekonomické.

Rožnov pod Radhoštěm: Vzhledem ke skutečnosti, že na úřadu práce v oblasti zaměstnanosti klienty nevidujeme a nerozlišujeme dle národnostních menšin, není možné se k této otázce objektivně vyjádřit.

Uherské Hradiště: Romové ve St. Městě nevyužili žádné nástroje aktivní politiky. Mají možnost využít veřejné služby na městském úřadě, ale většinou si přinesou potvrzení od lékaře, že nemohou nastoupit (alergie apod.). Dále sdělují, že je nepřijmou do zaměstnání z důvodu romského původu. V Uh. Ostrohu bylo využito dotační podpory ÚP – zřízení pracovní pozice v rámci technických služeb města – pracovní smlouva s dotací na mzdu z ÚP.

Uherský Brod: Úřad práce ČR, pobočka v Uherském Brodě nabízí projekty pro různé cílové skupiny, které může využít i romská populace. Jedná se o projekty OZP, Záruky pro mladé, Nová etapa, Věk není překážkou. Projekt Šance na práci ve ZK, je určen pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Romové nemají zájem o tyto projekty, nevyužívají je.

Valašské Meziříčí: Úřad práce má pro všechny uchazeče o zaměstnání a zájemce o zaměstnání stejnou nabídku zaměstnání a služeb. Mladiství mohou využít služeb IPS (Informačního poradenského střediska), kde jim pomohou s výběrem střední školy, nebo učiliště.

Vsetín: Zaměstnavatelé projevují minimální zájem a ochotu zaměstnat romského pracovníka, zpravidla ze stejných důvodů:

- nízká úroveň vzdělání, nedostatečné odborné znalosti
- minimální předchozí pracovní zkušenosti
- zdravotní omezení, časté absence
- nedostatečné nebo žádné předchozí pracovní návyky
- nedostatečné sociální kompetence
- neochota přizpůsobit se stanoveným pracovním podmínkám
- exekuce
- předsudky ze strany některých zaměstnavatelů
- předchozí negativní zkušenosti zaměstnavatelů

Zlín: Vyjádření Ing. Lucie Topolánkové (ředitelka odboru zaměstnanosti a EU, Úřad práce ve Zlíně): dle § 2 odst. 1 písm. 1) Zákona o zaměstnanosti úřad práce nemůže poskytovat údaje o zaměstnanosti Romů. Z vlastní činnosti je nám však známo, že při uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti nejsou rozdíly mezi občany kvůli národnosti či etnickému původu.

Vyjádření krajského koordinátora: V oblasti zaměstnanosti Romů není situace stále dobrá a nemění se až na výjimky k lepšímu. Zaměstnavatelé projevují minimální zájem a ochotu zaměstnat romské pracovníky. Důvodem jsou zejména neochota přizpůsobit se stanoveným pracovním podmínkám, exekuce, předsudky ze strany některých zaměstnavatelů, předchozí negativní zkušenosti zaměstnavatelů, nízká úroveň vzdělání, nedostatečné odborné znalosti, zdravotní omezení, časté absence, nedostatečné nebo žádné předchozí pracovní návyky a nedostatečné sociální kompetence. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti a projekty realizované Úřadem práce ČR jsou nabízeny všem uchazečům o zaměstnání dle individuálního posouzení jejich situace a specifických projektů.

17. Uveďte, zda a jakým způsobem bylo v roce 2024 ve Vašem kraji (krajském úřadě), ORP a obcích využito sociální kritérium v rámci zadávacích řízení dle § 37 odst. 1 písm. d) zákona č. 134/2016 Sb.

Otrokovice: V roce 2024 bylo použito v 13 zadávacích řízeních zadávaných podle zákona. Máme zakotveno ve smlouvě o dílo – v obchodních podmínkách:

Objednatel požaduje, aby Zhotovitel a jeho poddodavatelé prováděli dílo v souladu s mezinárodními úmluvami týkajícími se organizace práce (ILO) přijatými Českou republikou.

Zhotovitel se zavazuje dodržovat minimálně následující základní pracovní standardy:

- Úmluva č. 87 o svobodě sdružování a ochraně práva organizovat se

- Úmluva č. 98 o právu organizovat se a kolektivně vyjednávat
- Úmluva č. 29 o nucené práci
- Úmluva č. 105 o odstranění nucené práce
- Úmluva č. 138 o minimálním věku
- Úmluva č. 182 o nejhorších formách dětské práce
- Úmluva č. 100 o rovnosti v odměňování
- Úmluva č. 111 o diskriminaci v zaměstnání a povolání
- Úmluva č. 155 o bezpečnosti a zdraví pracovníků a pracovním prostředí.

Zhotovitel a jeho poddodavatelé jsou odpovědní za zajištění toho, aby všichni zaměstnanci pracující na díle měli zákonné právo pracovat v České republice a že jejich zaměstnání bude v souladu se zákonem 262/2006 Sb., zákoník práce.

Zhotovitel a jeho poddodavatelé musí zajistit rovnost a spravedlivé a důstojné zacházení se všemi jejich zaměstnanci, přičemž budou podporovat rozmanitost, inovace a spravedlivě oceňovat své zaměstnance. Diskriminace zaměstnanců jakéhokoli druhu je přísně zakázána. Veškerý nábor zaměstnanců v rámci provádění díla bude Zhotovitel provádět systematicky s cílem respektovat v maximální možné míře preferenci Objednatele poskytnout zaměstnání vhodných kvalifikovaných místních uchazečů tam, kde to bude možné. Zhotovitel se současně zavazuje, že nebude nabízet žádné nabídky zaměstnání stávajícím zaměstnancům Objednatele. Dále se předpokládá, že Zhotovitel a jeho poddodavatelé respektují základní lidská práva, včetně plnění Všeobecné deklarace Lidských práv a Evropské úmluvy o lidských právech.

Pokud se Objednatel dozví, že Zhotovitel nebo jeho poddodavatelé nesplňují výše uvedená nařízení, je Zhotovitel povinen tyto nedostatky napravit a dokončit plnění dle smlouvy v souladu s těmito požadavky. Zhotovitel se zavazuje v maximální možné míře při provádění díla dodržovat principy sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Zhotovitel se v tomto smyslu zavazuje dodržovat veškeré pracovněprávní předpisy, předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jakož i předpisy související s ochranou životního prostředí. Toto se nevztahuje na zakázky malého rozsahu.

Rožnov pod Radhoštěm: V roce 2024 nebylo sociální kritérium dle § 37 odst. 1 písm. d) zákona č. 134/2016 Sb. v rámci námi vyhlašovaných zadávacích řízení využito. Důvodem bylo, že v rámci vyhlašovaných veřejných zakázek nebylo použití tohoto kritéria relevantní. Možnost využití sociálních kritérií v budoucích zadávacích řízeních bude i nadále posuzována a uplatněna v případě, že jejich začlenění bude pro předmět plnění veřejné zakázky relevantní a přínosné.

Vyjádření krajského koordinátora: Nedisponujeme žádnými informacemi k využití sociální ekonomiky na území Zlínského kraje. Výjimkou jsou ORP Otrokovice, kdy v průběhu roku 2024 bylo využito 13 zadávacích řízeních dle Zákona č. 134/2016 Sb.

18. Uvedte, zda se ve Vašem kraji realizují programy specificky zaměřené na zaměstnanost romských žen, včetně příkladů dobré praxe (např. specifické programy NNO).

Valašské Meziříčí: Na úřadě práce jsou všem uchazečům a zájemcům o zaměstnání nabízeny poradenské programy: Finanční gramotnost, Sebe prezentace, Situace na trhu práce, Individuální poradenství a další. Všichni uchazeči o zaměstnání a zájemci o zaměstnání mohou být zařazeni do projektů – Záruky pro mladé, Věk není překážkou, Nová etapa. Mohou se rekvalifikovat v zabezpečovaných i zvolených rekvalifikacích. Mohou požádat o kurzy digitálního vzdělávání. Mohou nastupovat do zaměstnání na dotovaná místa: SÚPM, VPP a nově i Integrovaná místa.

Vyjádření krajského koordinátora: Nemáme informace o tom, že by v našem kraji byly realizovány programy specificky zaměřené na zaměstnanost romských žen.

Situace Romů v oblasti bydlení

19. Zhodnoťte prosím vývoj situace bydlení Romů v kraji (aktuální trendy, změny v počtu ubytoven, hromadné vystěhování, odhad počtu Romů / romských rodin v bytové nouzi apod.).

Bystřice pod Hostýnem: V Bystřici pod Hostýnem a jejím ORP bydlí Romové v nájemních bytech, domech.

Holešov: Situace bydlení Romů v České republice, včetně našeho kraje, zůstává složitá a ovlivněná řadou faktorů. Podle dostupných informací se Romové stále potýkají s diskriminací na trhu s bydlením, což ztěžuje jejich přístup k důstojnému bydlení. V ORP Holešov situace v oblasti bydlení není dobrá, většinou jde o rodiny s více dětmi, žijí v malých bytech, děti mnohdy nemají svou vlastní postel. Hlavní problém při snaze o získání komerčního pronájmu je stále rasová diskriminace.

Kroměříž: Romové bydlí ve městě nejvíce v pronajatých bytech. Jsou to jak byty v majetku města Kroměříže, tak i soukromých pronajímatelů. Největší koncentrace Romů je v domě na ulici Alberta 3883. Jedná se o dům s nájemními byty zvaný Děvín. Tyto byty jsou v majetku soukromých osob, je zde cca 135 malometrážních bytů a ve více než polovině bydlí Romské rodiny. Situace s bydlením těchto osob je ve městě víceméně stabilní. Ubytovny pro klienty s přiznanými dávkami HN na území města nejsou, bydlení nabízí ubytovna AKTIMO a Lecnín, kde ovšem poskytují bydlení osobám zaměstnaným (obvykle pouze dělníkům přijíždějícím do Kroměříže za prací) a požadují kauci.

Luhačovice: Nejsou nám známy žádné romské rodiny v bytové nouzi, situace zůstává beze změn, konstantní stejně jako v minulých letech.

Otrokovice: Situace stran bydlení Romů v ORP je stabilní, nevidujeme mezi Romy žádné osoby bez přístřeší, v roce 2024 všichni Romové v ORP bydleli v bytech / domech standardní kvality.

Rožnov pod Radhoštěm: V městských bytech města Rožnov pod Radhoštěm (celkem 311) nyní bydlí cca 40 romských obyvatel. Mají platnou nájemní smlouvu. Město Rožnov pod Radhoštěm, má nyní v seznamu žadatelů pouze jednu žádost romského občana v bytové nouzi.

Uherské Hradiště: Ve Starém Městě upřednostňují Romové standardní formu bydlení, většina bydlí v nájmu. Často se stává, že se Romové chodí informovat na městský úřad, zda nemá město volné bytové jednotky. V Uh. Ostrohu a obcích spadajících do jeho působnosti, žijí místní Romové v naprosté většině v rodinných domech. Po ukončení udržitelnosti projektu sociálního bydlení v Uh. Ostrohu došlo k transformaci na běžné městské byty s regulovaným nájmem. V jednom z nich i nadále setrvává romská rodina. V Kunovicích část Romů bydlí ve vlastních rodinných domech, část ve vyloučené lokalitě Nový dvůr, necelé dvě desítky jsou hlášena na úřední adrese. Na Městském úřadě v Uherském Hradišti působí bytová komise, která projednává mj. i žádosti romských rodin o obecní byty, pokud využijí nabídky a žádost si podají. Komise postupuje v souladu se schválenými a zveřejněnými Pravidly pro nakládání s bytovým fondem města.

Uherský Brod: Romové bydlí většinou v městských bytech, sociálním bydlení, azylové domy. Nedochozí k hromadnému vystěhování. Romové jsou neustále podporováni k pravidelné platbě nájmů. U některých je využíván institut zvláštního příjemce zejména jako prevence ztráty bydlení, hrazení dluhů. Ojedinelé případy využívají služeb Nízkoprahového denního centra a noclehárny.

Valašské Klobouky: V ORP Val. Klobouky žijí Romové ve vlastních nemovitostech nebo městských bytech. Pouze jeden klient žije v nezkolaudované chatě, je to osoba závislá na návykových látkách.

Valašské Meziříčí: Úřad práce může klientům v hmotné nouzi poskytnout finance na kauci na bydlení. Velmi využívaným nástrojem podpory bydlení je i dávka SSP – Příspěvek na bydlení. Poslední cca dva roky se Romům daří si najít bydlení na komerčním trhu s byty. Někteří pronajímatelé využívají situace a poskytují ubytování Romům, respektive osobách pobírajícím nepojistné sociální dávky (využívání MOP na zaplacení jistiny, nájemné na úrovni max. výši dávky, nízký standard bydlení...). Z ubytoven se někteří stěhují do komerčních bytů. V současné době se v ohrožení bytové nouze v městském bytě nachází cca 5 rodin (hrozí neprodloužení NS). Se všemi nájemci se pracuje. Co se týká ubytoven, jejich počet se ve VM nezměnil. Ubytovny jsou více využívány uprchlíky z Ukrajiny. Nemáme informace o tom, že by na území města došlo v komerčních bytech k hromadnému vystěhování. Zůstává trend stěhování Romů z okolních měst a obcí do Valašského Meziříčí. Ve městě vnímáme větší dostupnost ubytování a služeb než v okolních městech, stejně tak větší množství pracovních příležitostí.

Vsetín: Situace v oblasti bydlení je přibližně stejná, co se týče počtu bytů, které jsou ve Vsetíně k dispozici. Obecně lze říct, že poptávka po bydlení ve Vsetíně stále převyšuje nabídku. Ke změně dochází u typu užívaného bydlení. Dříve žila většina romských obyvatel v obecních bytech, ale v posledních letech se počet Romů v těchto bytech snižuje (důvodem je nejčastěji neprodloužení nájemní smlouvy z důvodu opakovaného porušování nájemní smlouvy nebo nalezení výhodnějšího pronájmu). Aktuálně je rozložení obyvatel takové, že v obecních bytech žije 48 % Romů a v ostatních typech bydlení 52 % (vlastní byt, pronájem). I přes tuto statistiku, je pro Romy dlouhodobě těžší získat pronájem (vysoký počet osob, špatné předchozí zkušenosti, předsudky, nedůvěra sousedů, vysoké kauce, individuální požadavky pronajímatelů – např. pracovní smlouva, nepobírání sociálních dávek apod.). Pokračuje nárůst počtu romských obyvatel v jednom domě v centru města, ačkoli jde o soukromé pronájmy. Jsou zde zaznamenány problémy v soužití.

Zlín: Bytové otázky jsou řešeny u všech občanů města stejným způsobem. Statutární město Zlín nevlastní ubytovny. Rovněž dispozičně větších bytů SMZ mnoho k dispozici nemá, proto na ně početnější jak většinové, tak romské rodiny dosáhnou zřídka. Menší byty město početnějším rodinám nepřiděluje, počet osob musí být přiměřený velikosti bytu, tak aby nebránil řádnému užívání bytu v hygienicky vyhovujících podmínkách. Romové mají stejné možnosti k získání bydlení v městských bytech jako občané z majoritní společnosti. Jsou vytvořena nová pravidla pro přidělování městských bytů, platná od r. 2024. Podpora bydlení vybraných skupin obyvatelstva města Zlína je realizována v rámci územního nástroje Integrované teritoriální investice Zlínské aglomerace, tzv. projekt ITI, pro projekt bylo vyčleněno 40 bytů, které prochází kompletní modernizací v letech 2023–2027. Tento projekt je určen osobám v bytové nouzi nebo bytovou nouzí bezprostředně ohrožené (dle typologie ETHOS). Od 1. 5. 2024 přiděleno prvních 13 bytů, z nichž někteří jsou romské národnosti. Žadatelé musí splňovat podmínky projektu (mimo jiné bytovou nouzi, nízký příjem apod.). Pro projekt ITI bylo vyčleněno 40 bytů v bytových domech Okružní 4699 a Středová 4786, byty v loňském roce procházely kompletní rekonstrukcí ve třech etapách a pokračují až do r. 2027. Přidělování bytů musí být v souladu se Specifickými pravidly pro žadatele a příjemce Integrovaného regionálního operačního programu 2021–2027. Statutární město Zlín dále disponuje sociálními byty. Ty jsou určeny prioritně pro osoby, které dosáhly věku 18 let, s nižšími příjmy v nepříznivé životní situaci, které jsou ochotny spolupracovat s Odborem sociálních věcí MMZ, nebo s nimiž je vedena sociální práce. Zpravidla se jedná o byty s nižším standardem vybavení, které prošly modernizací. Statutární město Zlín nedělá rozdíly mezi občany kvůli národnosti či etnickému původu.

Diakonie ČCE Vsetín: Situace bydlení romské komunity ve Vsetíně prošla v posledních letech významnými změnami, zejména v důsledku vystěhování romských rodin z pavlačového domu v roce 2006. Město tehdy čelilo kritice za způsob provedení vystěhování a za následné umístění rodin do oblastí mimo Zlínský kraj, což mělo negativní dopad na jejich sociální začlenění. V prosinci 2023 Nejvyšší soud zvýšil odškodné pro jednu z rodin, která se musela vystěhovat, a to na částky od deseti do devadesáti tisíc korun. Město Vsetín se proti tomuto rozhodnutí odvolalo k Ústavnímu soudu, protože považuje částky za nespravedlivé. Co se týče aktuálních trendů v bydlení romské komunity ve Vsetíně, konkrétní statistiky o počtu ubytoven, hromadném vystěhování nebo počtu romských rodin v bytové nouzi nejsou veřejně dostupné. Pro získání přesnějších informací by bylo vhodné obrátit se na městský úřad ve Vsetíně nebo na organizace zabývající se

bydlením a sociálními službami v regionu. Ve Vsetíně je pro Romské obyvatele bydlení velkým problémem. Drtivá většina Romů bydlí v malých městských bytech ve vyloučených lokalitách a šance získat nájemní byt je velmi nízká. (vysoké kauce, provize realitním makléřům, vlastníci bytů mají předsudky vůči Romům). Diakonie ČCE středisko Vsetín má ve vlastnictví dva byty (1 sociální, 1 nájemní).

Vyjádření krajského koordinátora: Situace v bydlení Romů se v roce 2024 oproti minulým letům nezměnila. Zpravidla platí, že kvalita bydlení v městských či obecních bytech je nesrovnatelně lepší než v bytech ke komerčnímu pronájmu. V rámci kraje nedošlo k žádnému hromadnému vystěhování Romů. V počtu ubytoven ve Zlínském kraji nedošlo k žádným podstatným změnám. V důsledku uprchlické krize jsou ubytovny obsazeny ukrajinskými občany. Jak vyplývá z komentářů k této otázce, do budoucna lze předpokládat, že se situace Romů v oblasti bydlení zhorší. Důvodem je početnost dětí v rodinách, kdy některé již dospívají a poměrně brzy zakládají nové rodiny. Na pravidelných setkáních s romskými poradci byla v průběhu roku 2024 opakovaně řešena motivace měst k posílení bytového fondu (Podpora sociálního bydlení a Program výstavba pro obce).

20. Uveďte, zda jsou ve vašem kraji, ORP a obcích realizovány projekty na podporu dostupného bydlení (např. Nájemní bydlení, Dostupné bydlení aj.). V případě, že jsou programy realizovány, zhodnoťte jejich dopad na bytovou situaci Romů.

Otrokovice: Romové mají přístup jak do systému pronajímání standardních městských bytů, tak i do speciálních projektů, zaměřených na bydlení, které město realizuje. Konkrétně se jednalo o projekt Pilotní ověření sociálního bydlení Otrokovice, který byl realizován od 1.2.2017 do 31.1.2020. V rámci tohoto projektu jsme pracovali s různými cílovými skupinami a ověřovali různé přístupy. I když byl projekt primárně zaměřený na ověřování systému prostupného bydlení, pracovali jsme i s klienty s potřebou komplexní a intenzivní podpory a fakticky jsme se učili pracovat maximálně v souladu s principy HF. Podporu v rámci projektu tak získali lidé s duševním onemocněním, se závislostmi nebo například velkými potížemi s pohybovým aparátem. Celkově v projektu získalo podporu 28 domácností a s dalšími zájemci jsme pracovali formou poradenství. Od 1.2.2020 do 30.9.2022 jsme realizovali projekt Housing First Otrokovice. Tento projekt byl primárně zaměřen na práci v souladu s principy HF. Tomu odpovídalo i složení cílové skupiny podporovaných domácností, kdy se jednalo o osoby s kombinací bezdomovectví a dalších přidružených aspektů, tedy nejčastěji duševního onemocnění a závislosti. Odpovídaly tomu také podmínky, které se vztahovaly k možnostem umisťování podporovaných domácností v rámci bytových domů. Ověřili jsme, že přístup HF odpovídá potřebám domácností a zvládáme ho po odborné stránce a v našich podmínkách je udržitelný i politicky. V tomto projektu získalo podporu 15 domácností.

Od 1.10.2022 do 30.9.2025 realizujeme projekt Housing-Led Otrokovice. I v tomto projektu pracujeme v souladu s principy HF. Cílová skupina zůstává i nadále relativně náročná na intenzitu a potřebu komplexní podpory. Kromě 14 nových domácností je v projektu zařazeno také 10 domácností z předchozích projektů, u kterých v souladu s principem podpora, dokud je třeba i nadále sociální pracovníci projektu poskytují sociální práci. Jedná se o osoby, u kterých předpokládáme potřebu sociální práce (a později i péče) až do konce života. V těchto projektech získalo bydlení i 6 romských domácností.

Rožnov pod Radhoštěm: Město Rožnov pod Radhoštěm má „Koncepti rozvoje bydlení města Rožnov pod Radhoštěm 2018-2028“ dle které jsou do městských bytů umisťování a podporováni (mimo jiné) i sociálně slabší občané, občané v krizové životní situaci, spojené se ztrátou bydlení. Díky této koncepci bydlení se v posledním roce finančně vzchopily, a na základě toho, cca 3 mladé romské rodiny vrátily městský byt a našly si vlastní, větší podnájemní bydlení.

Vyjádření krajského koordinátora: Jak je výše uvedeno na území Zlínského kraje, byly realizovány projekty na podporu dostupného bydlení Housing-Led Otrokovice. V těchto projektech získalo bydlení i 6 romských domácností, z čehož vyplývá, že se bytová situace Romů v Otrokovicích se zlepšila.

Situace Romů v sociální oblasti

21. Zhodnoťte prosím dostupnost sociálních služeb ve Vašem kraji, které využívají zejména příslušníci romské menšiny. Jaké z nabízených služeb jsou dle Vašeho názoru nejvíce využívány Romy a mají pro ně největší přínos?

Bystřice pod Hostýnem: V Bystřici pod Hostýnem romské rodiny stále využívají Terénní asistenční službu pro rodiny s dětmi, Charitu Bystřice pod Hostýnem (potravinová a materiální pomoc), SOS Kajutu – nízkoprahové centrum pro děti a mládež. Nemůžeme zde uvést, která z nabízených služeb je nejvíce využívána.

Holešov: Nejvýznamnějším poskytovatelem sociální služby, kterou Romové využívají je spolek ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s., které poskytuje sociální službu Terénní programy ve Zlínském kraji. Nízkoprahový klub Collna – velmi hojná návštěva romských dětí, kde se podílí na školní přípravě.

Kroměříž: Sociální služby jsou poskytovány všem potřebným bez ohledu na věk, rasu, národnostní nebo etnickou příslušnost. Z našeho hlediska je nejvíce využíváno Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Společnosti Podané ruce o.p.s.- jak terénní, tak ambulantní služby a dále terénní programy spolku ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s. Kvalifikovaným odhadem využívá sociální služby cca 40 % Romů. Sociální služby ve městě Kroměříži jsou dostupné všem obyvatelům a kritérium pro jejich využívání je jejich zaměření na cílovou skupinu, pro kterou je služba registrována. Největší přínos v rámci primární prevence má Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Společnosti Podané ruce o.p.s. a terénní programy spolku ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s. Využívány jsou také sociální služby Charity Kroměříž – odborné sociální poradenství a kontaktní centrum.

Otrokovice: Sociální služby jsou dostupné na celém území ORP za stejných podmínek jako většinové populaci, nedá se říct, že by některou z těchto služeb využívali primárně Romové.

Rožnov pod Radhoštěm: Sociální služby jsou dostupné pro všechny občany. Využívání sociálních služeb příslušníky romské menšiny není sledováno. Ze zkušenosti sociálního odboru se víceméně jedná o Noclehárnu a Nízkoprahové denní centrum, ve kterém mohou využít pomoc při celkové hygieně, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při vyřizování běžných záležitostí, pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou nebo pomoc při hledání zaměstnání.

Uherské Hradiště: Sociální služby na Uherskohradištsku jsou dostupné Romům stejně jako ostatní populaci. S ohledem na typ služby a s ohledem na povědomí vycházející z činnosti sociální práce lze předpokládat, že nejvíce jsou využívány sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahové služby pro mládež a občanská poradna. V Uh. Ostrohu a obcích spadajících do jeho působnosti mají místní Romové k dispozici služby jak terénní, tak i ambulantní. Spolek ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s., občanská poradna Charity Uh. Hradiště, popř. i ve Veselí nad Moravou, Odborné sociální poradenství – Romodrom, o.p.s. – pobočka Zlín.

Uherský Brod: Dostupnost je pro všechny stejná. Nejvíce jsou využívány služby Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Šrumec, Azylový dům pro matky s dětmi, pečovatelská služba.

Valašské Klobouky: Nejvíce je využívána Terénní asistenční služba pro rodiny s dětmi, kterou provozuje Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, o.p.s., Vsetín.

Valašské Meziříčí: Dostupnost sociálních služeb je, tak jako v minulých letech, monitorována v rámci Komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb v SO ORP Valašské Meziříčí. V rámci komunitního plánování pracují tyto pracovní skupiny: Lidé v krizi a nouzi, Rodina, děti a mládež, Senioři, Lidé se zdravotním postižením, Obce mikroregionu. Pracovní skupiny se pravidelně schází a monitorují potřeby v oblasti sociálních služeb. Bariéry, které brání Romům ve vyu-

žívání služeb, nezájem o informace o existenci z čehož pramení neinformovanost a neschopnost zorientovat se v jejich nabídce, neochota ke spolupráci (neochota změnit životní styl a plnit požadavky vyplývající ze sociální práce), život v komunitě a „vzdálenost“ k majoritě a nedostatečný náhled na svoji životní situaci (život ze dne na den). Snaha obce o dostupnost sociálních služeb na území ORP pro veškeré obyvatelstvo (včetně Romů), klienti jsou o službách informováni prostřednictvím webových stránek města, facebook, šíření letáků, dále prostřednictvím odboru sociálních věcí, NNO, ÚP ČR), prostřednictvím základních škol (např. informace o možnosti využívat soc. službu Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které ve městě působí – Zastávka). Snahu informovat deklarují také romští terénní pracovníci v sociálních službách (Argo) Jejich činnost je z pohledu provázanosti služeb neuchopitelná. Mezi potřebnými jejich intervence nezaznamenáváme. Romové využívají sociální práci poskytovanou odborem sociálních věcí MěÚ Valašské Meziříčí (oddělení sociální práce a sociálních služeb, OSPOD). Romové v obci mohou využívat veškeré sociální služby. Co se týká služeb sociální prevence, tak Romové mohou využít (a také využívají) zejména tyto sociální služby, které poskytuje Charita ve Valašském Meziříčí: Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Zastávka, Azylový dům pro matky s dětmi, Sociální rehabilitace ATTA, Noclehárna, Denní centrum, Terénní programy pro osoby bez domova. Z dalších služeb, které jsou využívány, jsou: Občanská poradna Pod Křídly, Domy na půl cesty Spolku Pod křídly, Terénní programy poskytovatele AGARTY Vsetín, Kontaktní centrum Agarty (součástí je i poradna pro závislé) – rovněž využíváno Romy. Terénní programy poskytovatele ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s. nám nejsou zcela známy. Sociální služby v území napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Odbor sociálních věcí KÚZK: Zlínský kraj v souladu se zákonem o sociálních službách v pravidelných tříletých intervalech zpracovává strategický dokument Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro dané období. Jeho prováděcí částí jsou Akční plány rozvoje sociálních služeb pro daný rok. Přílohou těchto strategických dokumentů je síť sociálních služeb, jež spravuje Zlínský kraj. Pro strategické plánování v oblasti sociálních služeb je v síti sociálních služeb pracováno se čtyřmi základními cílovými skupinami: senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením. Romové nejsou vedeni jako samostatná cílová skupina, ale jsou posuzováni napříč všemi uvedenými cílovými skupinami a využívají různé druhy sociálních služeb.

Veškeré sociální služby, které jsou v zákoně č. 108/2006 Sb. uvedeny, jsou poskytovány všem, bez ohledu na jejich příslušnost. Se všemi osobami, které potřebují k řešení své nepříznivé sociální situace využít sociální službu, se pracuje v rámci rovného přístupu, protože posláním tohoto zákona je chránit práva a oprávněné zájmy jedinců, jež jsou v prosazování svých zájmů oslabeni, a to z různých důvodů. Důvody mohou být např. věk, rasa, zdravotní postižení, krizová životní situace, nedostatečně podnětné sociální prostředí atd. Jde tedy o soubor činností, které zajišťují pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Dle dostupných informací z území Zlínského kraje jsou identifikovány určité druhy sociálních služeb, které jsou etnickou menšinou – Romy využívány nejčastěji. Jedná se zejména o tyto druhy sociálních služeb: Odborné sociální poradenství (§ 37, písm. b), Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (§ 62), Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§ 65), Terénní programy (§ 69), Sociální rehabilitace (§ 70).

Odborné sociální poradenství (§ 37, písm. b)

Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,

- b) sociálně terapeutické činnosti,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (§ 62)

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§ 65)

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Terénní programy (§ 69)

Terénní programy jsou terénní služby poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatele návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociálně ohrožené skupiny. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba může být osobám poskytována anonymně.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Sociální rehabilitace (§70)

(1) Sociální rehabilitace je soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb.

(2) Služba podle odstavce 1 poskytovaná formou terénních nebo ambulantních služeb obsahuje tyto základní činnosti:

- a) nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

(3) Služba podle odstavce 1 poskytovaná formou pobytových služeb v centrech sociálně rehabilitačních služeb obsahuje vedle základních činností, obsažených v odstavci 2 tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.

Přehled sociálních služeb ve Zlínském kraji registrovaných dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, jejichž cílovou skupinou jsou etnické menšiny či osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách:

druh sociální služby	Poskytovatel / ID	působnost	poznámka
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	Diakonie ČCE – středisko Vsetín (RUBIKON) / 3257944	Vsetín	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách etnické menšiny - mladší děti (6 - 10 let) starší děti (11 - 15 let) dorost (16 - 18 let) mladí dospělí (19 - 26 let)
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Charita Vsetín (NZDM Zrnko) / 1718636	Vsetín	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy etnické menšiny mladší děti (6–10 let), starší děti (11 - 15 let), dorost (16 - 18 let), mladí dospělí (19-26let), dospělí
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Diakonie ČCE – středisko Vsetín (MOZAIKA) / 7370148	Vsetín	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách rodiny s dítětem/děťmi etnické menšiny bez omezení věku
Odborné sociální poradenství	Vzdělávací a komunitní centrum Integra Vsetín, o.p.s. / 5826609	Vsetín, Bystřice pod Hostýnem, Valašské Klobouky	imigranti a azylovníci oběti domácího násilí osoby bez přístřeší osoby komerčně zneužívané osoby v krizi osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy pachatelé trestné činnosti rodiny s dítětem/děťmi senioři etnické menšiny mladí dospělí (19 – 26 let), dospělí (27 – 64 let), mladší senioři (65 – 80 let), starší senioři (nad 80 let)
Odborné sociální poradenství	Romodrom, o.p.s. Odborné sociální poradenství – Romodrom pobočka Zlín /4640372	Zlínský kraj	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy etnické menšiny osoby starší 18 let

Odborné sociální poradenství	Charita Kroměříž (Sociální poradna) / 9924394	Kroměříž	Osoby bez přístřeší Osoby se zdravotním postižením Osoby v krizi Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy Rodiny s dítětem/děti Senioři bez omezení věku
Terénní programy	Město Vsetín (Terénní sociální práce) / 7963388	Vsetín	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách dorost (15–18 let), mladí dospělí (19–26 let), dospělí (27–64 let), mladší senioři (65 - 80 let), starší senioři (nad 80 let)
Terénní programy	ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, zs / 6583408	Zlínský kraj	etnické menšiny bez omezení věku
Sociální rehabilitace	Charita Valašské Meziříčí (Sociální rehabilitace Atta) / 3490404	Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Meziříčí	osoby bez přístřeší osoby s chronickým onemocněním osoby s tělesným postižením osoby v krizi osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy mladí dospělí (19–26 let) dospělí (27–64 let) mladší senioři (65 – 80 let)

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb ke dni 19.07.2024
Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách

Vyjádření krajského koordinátora: Sociální služby jsou v kraji jsou potřebným všude dostupné. Realizovány jsou v souladu se strategickými dokumenty a jsou poskytovány všem, bez ohledu na jejich příslušnost a etnicitu. Sociální služby, které obsahují cílovou skupinu Romové, jsou uvedeny v tabulce – viz výše.

22. Uvedte, zda máte zkušenost s tím, že by Vás nebo ORP kontaktoval někdo ohledně řešení situace/konzultace týkající se uvedeného typu násilí: domácího, genderově podmíněného nebo týkajícího se LGBTIQ+ u romské menšiny. Pokud ano, upřesněte prosím, jaký postup ze strany kraje/ORP následoval.

Uherské Hradiště: Podezření na týrání svěřené osoby ze strany opatrovníka – podnět z ORP Uh. Hradiště. Konzultováno s Intervenčním centrem Zlín, praktickým lékařem. Bylo provedeno sociální pracovníci Uherského Ostrohu sociální šetření v místě pobytu opatrované a navázána další spolupráce v oblasti sociální práce, především poradenství. Podezření na domácí násilí se nepotvrdilo. Předání podnětu místně příslušnému úřadu, který situaci ze své činnosti zná, vše prošetřil a nepotvrdil podezření.

Odbor sociálních věcí KÚZK: Z praktických zkušeností obcí s rozšířenou působností Zlínského kraje bylo zjištěno, že i v rodinách romské menšiny dochází k řešení domácího násilí, avšak jen v jednotkách případů. V případě, že se kraj či ORP dozví o konkrétním případě nějakého typu násilí u romské menšiny, řeší tuto skutečnost se sociálním pracovníkem příslušné obce a případně složkami integrovaného záchranného systému ČR.

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2024 nebyly na území Zlínského kraje zaznamenány případy domácího či genderově podmíněného násilí u romské menšiny. Pokud k tomuto násilí dochází, tak má latentní formu. Oběti takového násilí případy neoznamují. Jediný případ podezření na týrání svěřené osoby v ORP Uherské Hradiště se neprokázal.

23. Uvedte prosím, zda byl ve Vašem kraji vytvořen multidisciplinární tým pro řešení sociálně rizikových problémů, včetně zdravotních problémů osob žijících v sociálním vyloučení, příp. popište fungování a členy tohoto týmu.

Diakonie ČCE Vsetín: Ve Vsetíně byl v rámci Akčního plánu sociálního začleňování Vsetín 2022–2025 naplánován vznik multidisciplinárních týmů zaměřených na rychlé a efektivní řešení individuálních potřeb rodin ohrožených sociálním vyloučením. Tyto týmy mají za cíl poskytovat komplexní podporu a koordinaci mezi různými odborníky.

Vyjádření krajského koordinátora: V našem kraji nebyl v průběhu roku 2024 vytvořen multidisciplinární tým pro řešení zdravotních a přidružených problémů osob žijících v sociálním vyloučení. Na území Zlínského kraje působí Regionální centrum podpory zdraví, který realizuje projekty Státního zdravotního ústavu. Krajský koordinátor SZÚ pravidelně informuje romské poradce o své činnosti.

Situace Romů v oblasti zdraví

24. Uvedte prosím na základě poznatků terénních pracovníků a dalších zdrojů, s jakými hlavními problémy v oblasti zdraví a v rámci zdravotnictví se příslušníci romské menšiny v roce 2024 potýkali. Zejména uvedte, zda je na úrovni kraje/ORP věnována pozornost problematice návykových látek u romské menšiny a jaká jsou přijata související opatření.

Valašské Klobouky: V roce 2024 řešili ve spolupráci s Krajskou hygienickou stanicí Zlín žloutenku typu A, svrab a vši.

Valašské Meziříčí: Romové jsou ve zdravotnickém zařízení hospitalizováni zřídka, v případě, že v nemocnici nějakou dobu pobývají, často nerespektují a nedodržují režim a léčebné postupy stanovené lékařem. Častým problémem Romů je chronický alkoholismus (syndrom závislosti), z kterého pak plynou další zdravotní problémy. Obecně však lze říct, že Romové zdravotní péči příliš nevyhledávají. V oblasti o nezletilé děti dle zkušeností dětských lékařů matky romského etnika nedodržují léčebný režim, nedocházejí na pravidelné preventivní prohlídky, na přeočkování dítěte se často dostaví až po opakované výzvě lékaře.

Vsetín: Zdravotní obtíže příslušníků romské menšiny jsou často způsobeny jejich životním stylem (nedostatek pohybu, nepravidelná strava, nezdravá strava, kouření, alkohol, žádný nebo nepravidelný denní režim, nedostatek spánku apod.). Romové často opomíjí pravidelnou návštěvu lékaře (prevence je zcela vynechána), bolestivé případy řeší na pohotovosti, nedodržují stanovený lékařský režim. Chybí základní znalosti léčby běžných nemocí (rýma, kašel, horečka, střevní potíže apod.), které lze řešit svépomocí a jsou nahrazovány podáním různých „ulevujících“ léků na doporučení příbuzných. Obecně je zde nedostatek praktických a dětských lékařů, zubních lékařů, dětských psychiatrů, psychologů, etopedů, logopedů. Problematice návykových látek u romské menšiny není věnována zvláštní pozornost, ve Vsetíně funguje spolek Agarta, který v rámci terénních programů a Kontaktního centra poskytuje pomoc v souvislosti s užíváním návykových látek.

Zlín: Dle vyjádření Státního zdravotního ústavu se komunita potýká s velmi podobnými civilizačními chorobami jako majorita. Jde hlavně o pasivnější životní styl s minimem sportu a zdravé výživy. Srdeční choroby, vysoký krevní tlak, obezita, cukrovka. Romové se nijak výrazně neodlišují od majority v oblasti zdraví. Na tuto situaci reaguje projekt Saste Roma, který formou letáků a online, vzdělává Romy v oblasti prevence nemocí. Má celorepublikový dosah. Ohledně návykového chování, je patrný problém v získávání kvalifikovaného odhadu v tom, že touto problematikou se zabývají nízkoprahové služby, které nezjišťují etnickou příslušnost, a nesmí následně podávat informace o klientech. Pro Zlínský region působí v této problematice organizace Podané ruce Zlín, která poskytuje v ORP Zlín odborné služby lidem ohroženým závislostí, jejich rodinám, blízkým a přispívá tím ke zvyšování bezpečí a zdraví ve společnosti. Tato organizace by případně mohla sdělit kvalifikovaný odborný odhad týkající se počtu Romů v péči této služby za ORP Zlín. Klienti romského etnika mají ke zdravotní péči stejné možnosti jako osoby z majoritní společnosti. Není známo, že by měli rozdílnou zdravotní péči než osoby z majoritní společnosti.

Diakonie ČCE Vsetín: V roce 2024 se příslušníci romské menšiny ve Vsetíně potýkali s různými zdravotními problémy, mezi něž patřily:

Chronická onemocnění – vysoký výskyt chronických nemocí, jako jsou cukrovka, hypertenze a kardiovaskulární onemocnění.

Psychické problémy – deprese, úzkosti a další duševní poruchy, často spojené s sociálním vyloučením a ekonomickými obtížemi.

Návykové látky – problémy s užíváním alkoholu a jiných návykových látek, zejména mezi mladší generací.

V oblasti návykových látek se ve Vsetíně realizovaly následující aktivity:

Nízkoprahový klub Rubikon: Zařízený Diakonií Vsetín, poskytuje prostor pro děti a mládež ve věku 6 až 26 let. Nabízí podporu při zvládání nepříznivých sociálních situací, pomoc při školních a rodinných problémech a možnost sdílet starosti v důvěrném prostředí. Programy prevence: Realizace preventivních programů zaměřených na osvětu o rizicích spojených s užíváním návykových látek a poskytování informací o dostupných léčebných a poradenských službách.

Ve Vsetíně a okolí je nedostatek dětských praktických lékařů, dětských psychologů a psychiatrů, zubařů.

Charita Holešov: V Holešově romské rodiny mají stále problém s vyhledáním zubaře dle informací od našich uživatelů. Dentální péče obecně je u nich problematická – často dojíždějí až do Olomouce na zubní pohotovost – řeší se pak následky, nikoli prevence. Problematické je i jejich postoj k obezitě a s ní spojených zdravotních komplikací. Část uživatelů obezitou trpí a v drtivé většině i jejich rodiče a příbuzní. Problematiku návykových látek řešíme v klubu na základě individuální potřeby jednotlivých uživatelů, a to zejména v oblasti nikotinových produktů, marihuany či alkoholu. Řešíme ve zvýšené míře také nelátkové závislosti jako netolismus, okrajově gambling.

Vyjádření krajského protidrogového koordinátora: Kraj problematiku užívání návykových látek u romské menšiny sleduje v kontextu každoročně vypracovávané Výroční zprávy o realizaci politiky v oblasti závislostí ve Zlínském kraji, a to zejména v kapitole Závislostní chování ve specifických skupinách a v sociálně vyloučených lokalitách. Jedná se o shrnutí expertních sdělení ze služeb jako jsou kontaktní centra nebo terénní programy, jež v kraji nabízejí poskytování služeb obecně osobám ohroženým závislostí nebo závislým na návykových látkách, a to bez ohledu na jejich případnou etnicitu, národnost nebo státní příslušnost.

Vyjádření krajského koordinátora: Hlavním problémem v oblasti zdraví je nedůslednost a laxnost dospělé populace Romů k přístupu péče o své zdraví. Naopak je zaznamenáno nadměrné využívání lékařské péče romskými dětmi z důvodu omluvy ze školní docházky. Není však dodržován léčebný režim a doporučení. U menších dětí neprobíhalo pravidelné očkování v daných intervalech. Na druhou stranu je obecný nedostatek lékařů, zejména odborných lékařů. Problematiku látkových a nelátkových závislostí řeší v rámci prevence jak školská zařízení, tak preventivní služba Policie krajského ředitelství Zlínského kraje, tak i neziskové organizace.

Soužití Romů a většinové společnosti

25. Uveďte, zda máte zkušenost s tím, že by Vás nebo ORP kontaktoval někdo ohledně řešení situace/konzultace týkající se možné diskriminace z důvodu národnosti/etnicity u romské menšiny. Pokud ano, upřesněte prosím, jaký postup ze strany kraje/ORP následoval.

Vyjádření krajského koordinátora: Nemáme informace o tom, že by někdo v průběhu roku 2024 kontaktoval některé z ORP, nebo na samotný kraj ohledně výskytu konfliktních situací, týkajících se možné diskriminace z důvodu národnosti/etnicity u romské menšiny.

26. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji došlo v roce 2024 k výskytu konfliktních situací, které zahrnovaly potenciální předsudečné násilí či anticikanismus (např. případy násilných i verbálních útoků, včetně vyhrožování, mezi Romy a lidmi z většinové společnosti či jiných menšin, pochody a další protiromské veřejné akce) včetně těch, které nebyly hlášeny a řešeny Policií ČR.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje dlouhodobě patří mezi méně zatížené v oblasti problematiky národnostních a etnických menšin. Tento fakt odráží stabilní a klidnou situaci v regionu kde se daří udržovat harmonické soužití mezi různými komunitami. Došlo ke zklidnění situace mezi ukrajinskými uprchlíky pobývajících na našem území a romskou menšinou. Nebyl řešen žádný výrazný incident. V roce 2024 v rámci mimořádných opatření lze zmínit pouze událost ze dne 3. října 2024, kdy na Základní škole v obci Koryčany, okr. Kroměříž došlo k incidentu, při kterém se žák 6. třídy pokusil napadnout učitele. Učitel na provokaci nereagoval a situaci zvládl. Žák následně nešťastnou náhodou upadl a byl učitelem zvednut. Vzhledem k psychickému stavu žáka byla přivolána rychlá záchranná služba, která ho vyšetřila a kontaktovala jeho rodiče. Rodiče žáka po příjezdu na místo učitele vulgárně uráželi, plivali na něj a pokusili se jej napadnout. Policisté na místě tomuto útoku zabránili. Následně otec žáka zveřejnil na sociálních sítích video, ve kterém vyhrožoval obyvatelům obce Koryčany. Video vyvolalo obavy jak v romské komunitě, tak mezi obyvateli obce. Vzhledem k možnosti eskalace situace bylo provedení 4denní policejní opatření s nasazením velkého množství sil a prostředků policie. K vyhrocení situace však nedošlo. Případ je prozatím nadále v šetření policejního orgánu.

Vyjádření krajského koordinátora: Nedisponujeme informacemi, že by v průběhu roku 2024 docházelo k výskytu konfliktních situací, které by zahrnovaly potenciální násilí z nenávisti či anticikanismus na území Zlínského kraje. Výjimkou byl již zmiňovaný případ údajného napadení romského žáka učitelem na ZŠ Koryčany. K eskalaci napětí mezi Romy a většinovou společností nedošlo. Jinak nebyly zaznamenány případy útoků mezi Romy a lidmi z většinové společnosti, pochody a další protiromské veřejné akce. V této otázce je situace ve Zlínském kraji po několik let neměnná. V měsíci říjnu 2024 mělo dle oznamovatele na ZŠ Koryčany dojít k napadení romského žáka za strany pedagogického pracovníka. Případ je doposud šetřen v souvislostech Policií České republiky. Ve spolupráci s vedením školy, vedení města Koryčany, styčného důstojníka Policie ČR Krajského ředitelství Zlínského kraje, jeho kolegů, pana Rudolfa Murky – občanského člena RVZRM, paní Lucie Fukové – vládní zmocněnkyně RVZRM a krajského koordinátora pro romské záležitosti nedošlo k eskalaci napětí mezi Romy a většinovou společností.

27. Uveďte prosím, zda ve Vašem kraji probíhaly v roce 2024 informační semináře, nebo jiné obdobné akce, které měly za cíl informovat o problematice rasově motivované trestné činnosti, předsudečného násilí, anticikanismu, apod.? Pokud ano, uveďte prosím také jejich příklady.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: V rámci preventivních aktivit se zvláštní pozornost věnuje i dětem romské národnosti, kdy je realizováno široké spektrum akcí, které byly navrženy tak, aby podporovaly pozitivní vzory chování a integraci romských dětí do širší společnosti. Byly organizovány různé besedy na základních školách, dětských domovech a komunitních centrech, kde byly děti seznámeny s důležitými hodnotami, jako je rovnost, respekt a zodpovědnost. Tyto

besedy byly doprovázeny aktivitami zaměřenými na praktické dovednosti, jako je zvládání konfliktů, týmová spolupráce a komunikace. Preventivní aktivity se soustředí na to, jak efektivně zasahovat v raných fázích a pomoci mladým lidem rozvíjet pozitivní chování, které je v souladu s normami společnosti. Krajské ředitelství chápe, že práce s mladými lidmi a výchova k hodnotám je klíčová pro dlouhodobý úspěch v prevenci kriminality a budování soudržné společnosti. Tento komplexní přístup k prevenci v roce 2024 byl postaven na integraci různých aktivit, které měly nejenom vzdělávací charakter, ale i sociální dopad. Důraz na pozitivní formování hodnot, přístup k prevenci a podpora inkluze měly za cíl posílit vzájemné porozumění mezi romskou komunitou a širší společností. Aktivní zapojení bezpečnostních sborů do těchto aktivit ukazuje na jejich roli nejen jako ochrany veřejného pořádku, ale i jako aktivních aktérů v procesu sociální integrace a prevence kriminality. Vzhledem k tomu, že kontakt příslušníků bezpečnostního sboru s příslušníky menšin představuje velmi citlivou oblast, je velká část vzdělávání zaměřena na prohlubování znalostí menšinových práv a specifík jednotlivých menšin. Tento přístup je klíčový pro zajištění, aby příslušníci bezpečnostních sborů jednali s respektem k lidským právům a porozuměli specifickým potřebám a výzvám, kterým čelí různé menšinové skupiny. Vzdělávání se zaměřuje nejen na právní rámec ochrany menšin, ale i na rozvoj komunikačních dovedností, které jsou nezbytné pro efektivní a citlivou interakci. Cílem je vytvořit prostředí, ve kterém budou příslušníci menšin cítit, že jsou respektováni a chráněni před diskriminací a predsudky.

Vyjádření krajského koordinátora: Prevence vzniku a šíření nenávistného jednání vůči Romům, prevencí kriminality a rizikových forem chování je realizována na úrovni neformálních setkávání, nebo v rámci porad romských poradců. Spolupráce s Policií České republiky je v této oblasti na velmi dobré úrovni. Dochází k pravidelným schůzkám krajského koordinátora a styčné důstojnice za účelem vzájemné informovanosti v problematice. Styčná důstojnice pro menšiny se v roce 2024 zúčastnila společně se svými kolegy jako lektorka na poradě romských poradců, kde prezentovala činnost pracovních skupin pro menšiny a skupiny boje s extremismem. Průběžně dochází k výměně zkušeností v rámci této problematiky v jednotlivých ORP.

28. Uvedte prosím názvy platform (např. pracovní skupiny, poradní sbory, neformální setkávání) na úrovni kraje či obce, které se v roce 2024 zabývaly prevencí vzniku a šíření předstudečného jednání vůči Romům, prevencí kriminality a rizikových forem chování (např. mezikomunikační spolupráce Policie ČR s dalšími zainteresovanými institucemi, tvorba lokálních strategií prevence kriminality, činnost pracovních skupin, uzavírání koordináčních dohod). Jaká opatření tyto platformy navrhly a jak probíhá jejich implementace v praxi? Uvedte, prosím, konkrétní příklady včetně odhadu počtu Romů účastnících se těchto platform.

Vsetín: Pracovní skupina „Osoby ohrožené sociálním vyloučením“. Setkání pořádané ASZ ke komunitnímu přístupu k prevenci kriminality.

Diakonie ČCE Vsetín: Ve Vsetíně a jeho okolí existují platformy zaměřené na prevenci kriminality a širší bezpečnostní problematiku. Městská policie Vsetín realizuje projekty prevence kriminality, jejichž cílem je předcházet trestné činnosti a zlepšovat bezpečnostní situaci ve městě. V rámci Zlínského kraje se také realizují projekty zaměřené na prevenci kriminality a sociální prevenci, jako je například "Systém prevence kriminality a prevence ztráty bydlení ve městě Vsetín"

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: V rámci Krajského ředitelství policie Zlínského kraje jsou zřízeny dvě stálé pracovní skupiny, a to „pracovní skupina pro menšiny“ v gesci pořádkové policie a „pracovní skupina pro boj s terorismem a extremismem“ v gesci služby kriminální policie a vyšetřování. Tyto skupiny se zaměřují na specifické oblasti, které jsou v současné době kladně hodnoceny z hlediska efektivity prevence kriminality a zajištění veřejného pořádku. Pracovní skupina pro menšiny se soustředí na zlepšení vztahů mezi různými národnostními, etnickými a sociálními skupinami a na zajištění, že policie jedná s respektem k právům všech občanů, včetně příslušníků menšin. Pracovní skupina pro boj s terorismem a extremismem se zaměřuje na identifikaci a prevenci hrozeb spojených s radikalizací a extremismem, které mohou ohrozit bezpečnost v regionu. Obě pracovní skupiny vzájemně spolupracují podle aktuálních potřeb a výzev, přičemž

jejich činnost je koordinována s dalšími orgány a institucemi. Tato spolupráce je klíčová pro zajištění komplexního a efektivního přístupu k otázkám veřejné bezpečnosti, a to jak na úrovni prevence, tak v reakci na konkrétní bezpečnostní hrozby. Z pohledu Policie ČR se jako účinná forma prevence v poslední době jeví zejména osvěta a vzdělávání široké veřejnosti, a to na všech úrovních společnosti. Tato osvěta je zaměřena především na aktuální trendy trestné činnosti páchané v kyberprostoru, což je oblast, která získává na významu vzhledem k neustálému rozvoji technologií a internetových platform. V rámci prevence se klade důraz na zvyšování povědomí o rizicích spojených s pohybem v kyberprostoru, jako jsou kybernetické útoky, podvody, zneužívání osobních údajů a další formy kyberkriminality. Cílem této osvětové činnosti je nejen varovat občany před těmito hrozbami, ale také jim pomoci osvojit si zásady vlastní bezpečnosti, které mohou výrazně přispět k ochraně jejich soukromí a majetku. Policisté specializující se na kybernetickou kriminalitu úzce spolupracují s oddělením tisku a prevence, kde se podíleli na organizaci a realizaci různých osvětlovacích akcí, školení a prezentací pro veřejnost. Tato spolupráce zahrnuje nejen informování o konkrétních rizicích, ale i praktické rady a nástroje pro ochranu v online prostředí, což přispívá k větší informovanosti a odpovědnosti jednotlivců při používání digitálních technologií.

Příklady spolupráce s neziskovými organizacemi v roce 2024:

ROMODROM – Mgr. Ivana Chrástková, Zlín – Odborné poradenství a podpora v oblastech financí, bydlení, práce, včetně zprostředkování kontaktů a komunikace s úřady v ČR i ve Spojeném království. Neformální setkání, konzultace.

Nezisková organizace ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, a.s. – Náprava problémů v romských rodinách v Kroměříži včetně spolupráce s problémovými dětmi za spoluúčasti OSPOD MěÚ Kroměříž. Přednášky, konzultace.

Nízkoprahové zařízení SOS KAJUTA – Radim Kejík, Kroměříž – Zařízení pro mimoškolní aktivity ve vztahu k trávení volného času dětí v odpoledních hodinách. Nepravidelná neformální setkání.

MOZAIKA Vsetín – Pomoc a podpora k zajištění samostatného fungování, zejména při péči o děti, domácnost, hospodaření s finančními prostředky. Neformální nepravidelná setkání, přednášky pro děti.

Rubikon, Zrnko, Vsetín – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Neformální nepravidelná setkání, přednášky pro děti.

SIDERA Vsetín – Systematická podpora dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Neformální nepravidelná setkání, přednášky pro děti.

Šrumec a Větrník Uherský Brod – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež za účelem poskytnutí pomoci a zázemí s cílem omezit negativní působení vlivu „ulice“ na jejich život. Neformální setkání, konzultace dle potřeby.

Vyjiždění krajského koordinátora: Oficiální platformy v ve Zlínském kraji nejsou. Prevencí kriminality a rizikových forem chování je realizována na úrovni neformálních setkávání, nebo v rámci porad romských poradců. Spolupráce s Policií České republiky je v této oblasti na velmi dobré úrovni. Dochází k pravidelným schůzkám krajského koordinátora a styčné důstojnice za účelem vzájemné informovanosti v problematice.

29. Zhodnoťte přínosy práce asistentů prevence kriminality (APK), domovníků-preventistů, asistentů při jednání s Policií ČR a úřady a pracovníků dohledové služby.

Holešov: Funkci Domovník, ve vyloučené lokalitě Bořenovská v Holešově hodnotíme kladně. Domovníci-preventisté pomáhají zlepšovat životní podmínky v sociálně vyloučené lokalitě a podporují dodržování řádu.

Kroměříž: V Kroměříži působí dlouhodobě 4 Asistenci prevence kriminality–spolupráce s odborem sociálních věcí a zdravotnictví je bezproblémová, APK pravidelně informují soc. pracovníky o svých pochůzkách, popř. konzultují případný problém z terénu nejen v rámci soužití a udržování veřejného pořádku v souvislosti s romským etnikem.

Otrokovice: Domovníci/preventisté u nás působí v rámci všech městských domů, nikoliv však specificky kvůli romským nájemníkům, ale pro potřeby všech nájemníků v běžných nájemních domech. Zkušenosti s nimi jsou dobré, ale žádnou věc stran romské menšiny neřešili.

Rožnov pod Radhoštěm: V domech, kde je větší množství romských rodin než v jiných domech, působí domovník preventista. Díky setrvalému dohledu a úzké spolupráci s městem a městskou policií se daří potlačovat typické projevy sociálně vyloučených lokalit jako je nepořádek nebo poškození budovy. Dobrá praxe je také pečlivý a spravedlivý přístup bytové komise, která ve spolupráci s městskou policií provádí namátkové inspekce řádného užívání městských bytů. V případě zjištěných opakovaných závad, které nejsou ani po opakovaných výzvách odstraněny, není prodlužována nájemná smlouva. Preventista městské policie se zabývá především koordinací práce (veřejné služby) pro pobíratelé dávek v hmotné nouzi. Asistent prevence kriminality zaměřený přímo na problematiku romské komunity z důvodů uvedených výše není v Rožnově nutný.

Valašské Meziříčí: Ve Valašském Meziříčí aktuálně působí 4 asistenti prevence kriminality (APK), kteří svoji činnost vykonávají v rámci projektu OPZ+ „Asistenti prevence kriminality ve Valašském Meziříčí, č. CZ.03.02.01/00/22_018/0001163“. Pro město Valašské Meziříčí přináší jejich činnost řadu pozitivních dopadů na bezpečnost a sociální soudržnost města. Zaměřují se především na prevenci kriminality, zlepšení mezilidských vztahů a podporu spolupráce s Policií a dalšími úřady. Přínosy APK lze spatřovat, zejména ve:

Zlepšení bezpečnosti (APK se aktivně podílejí na monitorování veřejného prostoru, což přispívá k prevenci a odhalování trestné činnosti. Jejich přítomnost v ulicích zvyšuje pocit bezpečí obyvatel). Podpora sociální soudržnosti (APK se zaměřují na práci s rizikovými skupinami obyvatel, což pomáhá předcházet sociálnímu vyloučení a konfliktům. Díky své znalosti místního prostředí a osobním kontaktům dokážou efektivně řešit konfliktní situace a zprostředkovávat komunikaci mezi různými skupinami obyvatel).

Spolupráce s Policií a úřady (APK a pracovníci dohledové služby úzce spolupracují s Policií ČR, Městskou policií a dalšími úřady, což umožňuje efektivnější výměnu informací a koordinaci činností. Jejich znalost místního prostředí a osobní kontakty usnadňují komunikaci s obyvateli a získávání informací o potenciálních problémech).

Pozitivní vliv na osobní životy asistentů (Stabilní zaměstnání a podpora pomáhá některým asistentům prevence kriminality řešit své vlastní problémy. To má pozitivní vliv na jejich osobní život a život jejich rodin).

APK se při své práci zaměřují na tzv. rizikové lokality, kde dohlíží na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku, občanského soužití a dohlíží na dodržování čistoty na veřejných prostranstvích. Důvěra je důležitá pro předcházení a zamezení eskalace konfliktů. Tím se asistenti stávají důležitou součástí prevence kriminality. Celkově lze konstatovat, že práce APK má ve Valašském Meziříčí přínos pro bezpečnost a sociální soudržnost města.

Diakonie ČCE Vsetín: Práce asistentů prevence kriminality (APK), domovníků-preventistů, asistentů při jednání s Policií ČR a úřady a pracovníků dohledové služby má významný přínos pro zlepšení bezpečnosti a sociální stability v komunitách, zejména v sociálně vyloučených lokalitách.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: Práce asistentů prevence kriminality, domovníků-preventistů a asistentů má řadu výhod pro společnost, zejména v oblasti prevence kriminality, bezpečnosti a zlepšení vztahů mezi občany a veřejnými institucemi. Podílí se na vytváření pozitivního prostředí v lokalitách a řešení každodenních problémů jako jsou drobné přestupky nebo stížnosti obyvatel. Zajišťují pravidelný kontakt mezi obyvateli, což vede k rychlé identifikaci problémů a umožňuje efektivně reagovat na vzniklé situace. Pomáhají s vyřizováním běžných administrativních úkonů a potřebných dokumentů. Plní také roli výchovnou, kdy svou přítomností a komunikací

se pokouší vést občany k vlastní odpovědnosti. Jejich role přispívá k celkovému zlepšení komunikace, veřejného pořádku a kvalitě života v problematických lokalitách.

Vyjádření krajského koordinátora: Práce asistentů prevence kriminality ve městech, kterých působí je hodnocena velmi kladně. Rovněž tak je hodnocena spolupráce APK s Policií ČR a úřady. Dobré zkušenosti jsou z APK, kteří jsou Romové a tito pracují v lokalitách, kde je větší koncentrace Romů, viz. Město Vsetín.

Situace Romů v oblasti kultury, jazyka a veřejného života

30. Do tabulky 7 uveďte prosím, jaké významné akce v oblasti romské kultury proběhly v roce 2024 na území Vašeho kraje. Uvádějte prosím akce i mimo krajské město.

Tabulka 7 Významné romské kulturní akce v kraji v roce 2024

místo konání	pořadatel	název akce	komentář
Rožnov pod Radhoštěm	Demokratická aliance Romů ČR	Romská píseň	30. ročník mezinárodního festivalu, na kterém vystoupila řada uměleckých souborů
Vsetín	Diakonie ČCE Vsetín	Ples Společně	Tradiční ples, který spojuje rozdílné kultury, zvyky i handicap.
Vsetín	Diakonie ČCE Vsetín	Slavnostní Akademie	Společenská událost

31. Uveďte prosím, zda a případně jaké, proběhly na území Vašeho kraje v roce 2024 aktivity napomáhající ke zlepšování sousedských vztahů mezi romskou menšinou a většinovou společností, případně dalšími menšinami. Jedná se např. o sousedské snědaně, kulturní akce, sportovní akce, zábavy, které jsou organizovány za účelem zlepšení vztahů mezi romskou komunitou a většinovou společností, případně dalšími menšinami.

Valašské Meziříčí: Romové navštěvují veškerých kulturní akce a aktivity pořádané Městem Valašské Meziříčí (Světlo Valmez, Dětský den Valmez, Gulášfest VM, aviatický den, kulturní akce v amfiteátru apod.)

Diakonie ČCE Vsetín: Vsetínská noc: Dne 31. května 2024 proběhl 8. ročník této akce, která nabídla nevšední zážitky v netradičním čase, návštěvu běžně nepřístupných míst a bohatý doprovodný program pro všechny generace. Akce probíhala na 12 různých místech ve Vsetíně od 17:00 do 23:30 hodin.

Vsetínské kulturní léto: Od 4. července do 31. srpna 2024 se konala série koncertů a letního kina na Dolním náměstí ve Vsetíně. Každý čtvrtek od 19 hodin vystupovali hudebníci různých žánrů, což přispívalo k setkávání a sblížování obyvatel města.

Valašské záření: Ve dnech 6. až 8. září 2024 proběhl multižánrový festival nabízející pestrý kulturní program plný koncertů, představení, výstav a filmových projekcí. Festival se odehrával na dvou pódiích na Dolním náměstí a na Svárově a byl určen pro všechny věkové kategorie.

Broučci: Dne 6. října 2024 pořádala Diakonie Vsetín 12. ročník akce pro děti nazvané Broučci. Program zahrnoval tvořivé dílny, připomínku knihy Broučci od Jana Karafiáta, společné zpívání, podvečerní putování Panskou zahradou a závěrečný ohňostroj u zámku. Akce podporovala komunitní soudržnost a zapojení rodin s dětmi.

Veselé vánoční hody: Od 15. do 22. prosince 2024 se konaly tradiční vánoční oslavy zahrnující jarmark, hudební program a další aktivity na náměstí Svobody. Akce navodila předvánoční atmosféru a poskytla prostor pro setkávání obyvatel města.

Letní dětský den: 8.8.2024 Diakonie ČCE středisko Vsetín, pořadatelé SAS Mozaika, NZDM Rubikon. Veřejná akce určena pro děti a jejich rodiny, program je zaměřen na pohybové, vědomostní a edukativní aktivity.

Odbor kultury a památkové péče KÚZK: Statistiku tohoto charakteru odbor KULaPP nevede, všechny programy jsou přístupné občanům i návštěvníkům Zlínského kraje bez ohledu národnosti, rasy, etnika, pohlaví, vzdělání či jiného vymezení.

Vyjádření krajského koordinátora: Ani krajský koordinátor neshromažďuje informace v této záležitosti.

32. Uvedte prosím, zda a jak je na území Vašeho kraje vyučován romský jazyk? Zaměřte se prosím zejména na oblast národního školství, ale také aktivity NNO. Zároveň uvedte, kolik dětí případně dospělých se výuky účastní.

Odbor školství, mládeže a sportu KÚZK: Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje nemá informace o tom, že by se ve Zlínském kraji vyučoval v rámci škol a školských zařízení romský jazyk.

Vyjádření krajského koordinátora: Nemáme žádné informace o tom, že by se ve Zlínském kraji v rámci škol a školských zařízení vyučoval romský jazyk.

33. Uvedte prosím, zda na území Vašeho kraje působí nějaká romská politická strana? Pokud ano, uvedte, o které strany se jedná a jak byly úspěšné ve volbách. Zároveň uvedte, jakým způsobem se jejich politický program dotýká integrace Romů. Uvedte prosím, zda byly ve Vašem kraji realizovány aktivity na zvýšení volební účasti Romů.

Vyjádření krajského koordinátora: Na území Zlínského kraje nepůsobí žádná romská politická strana.

Další relevantní informace

Uvedte prosím další relevantní informace a komentáře, které mohou být pro obsah Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024 přínosné, a zároveň prosím uvedte další důležité poznatky, které nejsou ve výše uvedených otázkách zahrnuty.

Holešov: Určitě by bylo vhodné zvážit specifické iniciativy zaměřené na prevenci nemocí a zlepšení zdravotního stavu romské populace, například očkovací kampaně nebo osvěta o zdravém životním stylu. Také zaměřit se na postavení romských žen, v přístupu ke vzdělání, zaměstnání nebo zdravotní péči, a opatření na podporu jejich postavení.

Otrokovice: Situace Romů v Otrokovicích se oproti roku 2023 nijak výrazně nezměnila, neřešili jsme v tomto roce žádné problémy, které by měly specificky vztah k romské menšině. Romové jsou příjemci sociální práce a všech dalších služeb poskytovaných MěÚ stejně jako příslušníci majority a řeší podobné problémy jako příslušníci majority v počtu odpovídajícím celkovému poměru Romů v ORP.

Diakonie ČCE Vsetín:

Doporučení pro další opatření

Monitorování a prevence anticikanismu – implementace přijaté definice anticikanismu do praxe vyžaduje systematické monitorování projevů protiromského rasismu a zavádění preventivních opatření na úrovni státní správy i samospráv.

Podpora obětí protiprávních sterilizací – pokračování v informování a podpoře žen, které byly protiprávně sterilizovány, je nezbytné pro zajištění spravedlnosti a nápravy historických křivd.

Vzdělávací a osvětové programy – posílení vzdělávacích programů zaměřených na romskou historii, kulturu a přínos Romů pro českou společnost může přispět ke snížení předsudků a zlepšení

vzájemného soužití. Tyto události a doporučení odrážejí snahu České republiky o zlepšení postavení romské menšiny a řešení historických i současných problémů spojených s diskriminací a sociálním vyloučením.

Vyjádření krajského koordinátora: Rok 2024 byl velmi nepříznivý z důvodu vysoké inflace, zvyšujících se cen potravin, energií a služeb pro nízkopříjmové skupiny obyvatel, Romy nevyjímaje. Jen velmi těžko lze předpokládat dopady na osoby sociálně vyloučené. Situace spěje k tomu, že se budou tyto skupiny osob uchylovat k dalšímu zadlužování a jejich situace se do budoucna ještě stíží. Integraci Romů není proto možno realizovat bez pomoci státu. Ne ve všech ORP v našem kraji je zřízena funkce romského poradce. Pokud tato funkce zřízena je, tak úvazek je nulový, nebo tak nízký, že nedovoluje jednotlivým zainteresovaným pracovníkům se dané problematice v plné míře odpovědně a důsledně věnovat. Z tohoto vyplývá, že řešení integrace není na prvních příčkách v prioritách jak státu, tak i obcí a měst. Zásadní systémovou změnou by měl být institut sociálního bydlení a celková koncepce bytové nouze. Na špatném klimatu mezi většinovou společností a romskou menšinou se podílí nekonceptní sociální politika státu, která umožňuje zneužívání sociálního systému a nemotivuje k hledání zaměstnání, proto je v zásadě třeba změnit sociální systém, a to tak aby se tzv. rozevřely nůžky mezi osobami pobírajícími sociální dávky a osobami, které jsou řádně zaměstnány. Tímto se zvýší motivace najít si odpovídající zaměstnání a s tím ruku v ruce motivace dalších generací ke vzdělávání. Vyplácení dávek sociální podpory by mělo být závislé na aktivitě příjemce. Je to zároveň cesta k odpovědnosti za život svůj a své rodiny. Dobrým nástrojem v této oblasti by mělo být posílení kontrolních mechanismů a tvrdé sankce při nelegálním zaměstnání. V souvislosti s tímto opatřením by bylo vhodné upravit systém ve vztahu sběru dat a možností dalších jejich využití ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím Úřadu práce. Tyto statistické údaje v současné době nelze dále využít (jelikož Úřady práce žádná data poskytovat nesmí) při aktivní i pasivní politice zaměstnanosti.

Zprávu vypracoval:

Mgr. Karel Gába

Krajský koordinátor romských poradců

Odbor Kancelář hejtmána Krajský úřad Zlínského kraje

„Činnost koordinátora je částečně realizována za finanční podpory z projektu Úřadu vlády ČR“